

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

V zagati

Da karikirajo Nemci Andreja Tardieua, kako z energičnimi ubodi krpa zemljevid nekdanje Avstro-Ogrske, kakor da bi mu bilo žal, da je na mirovni konferenci v Versaillesu in St. Germainu pomagal sekati Avstrijo na majhne kose, današnje nasledstvene države, to ne more biti prav nič originalnega. Vsak dan lahko bereš v nemških listih, da so gospodarske stiske in sploh vsega gorja, ki je po vojni zadelo Nemčijo, krive mirovne pogodbe, reparacije, nesrečna Poljska s svojim »skoridormem«. Za pravega Nemca, bodisi v Nemčiji ali v Avstriji, mora biti po vsem tem sedanje finančne in gospodarske krize krivo razkosanje stare avstroogrške monarhije. Črtajte reparacije, obnovite nekdanjo Nemčijo, h kateri priklopite seveda tudi Avstrijo, in krize bo konec! Tako govorijo v Berlinu in tudi velenemci ter socialisti na Dunaju. Postavite nas na čelo obnovljene Avstro-Ogrske, da pokažemo pastirskim narodom, kako modro znajo Habsburžani vladati, potem bo kmalu konec krize ob Donavi, prosijo in prorokujejo legitimisti na Dunaju in Budimpešti. To je stara pesem, ki ne bo utihnila še desetletja in njen odmev bo razdrl vsak poskus, da bi se ustvarila ob Donavi, Labi in Visli politična harmonija, ki je prvi predpogoj gospodarske obnove ne samo v malih državah, temveč tudi v Nemčiji sami.

V resnici se nahajajo pred moratorijem tudi Grčija, Bolgarska in menda tudi Rumunija. To je pač dokaz, da niso mirovne pogodbe v Versaillesu in St. Germainu krive današnje finančne in gospodarske stiske v srednji Evropi. Svetovna gospodarska kriza je morala zadeti tudi male države, toliko bolj tiste, ki so šele v povelju; da pa je zadela njihove finance in splošno narodno gospodarstvo v tolikšni meri, je gotovo kriva njihova zgrešena finančna in gospodarska politika.

Avstrija in Madžarska sta radevoljno sprejemali milijone iz zapadnih držav, katere so jim te ponujale z uprav vsiljivo ljubeznjivosti. Ta denar se jima je zdel nekaka nagrada, da se sploh zadovoljujeta s položajem, v katerega so ju stisnile mirovne pogodbe. Zato jim v tem povojnem provizoriju, ki ga karakterizira neka čudna opojnost, izvirajoča iz obupa nad zgubljeno bitko, ni bilo dosti mar, da ta denar res ekonomsko uporabi. Drugod, v mladih državah, so videli na levo in desno bogate zemeljske zaklade, ki jih je povojni optimizem še povečal, rudniki in vode, in so jih z vprav omočitno negotovostjo zastavljali za posojila. Vprašanje je, ali je bil ta denar v primeri z nabavno ceno ekonomsko investiran. Iz inozemstva je prihajal drago plačan kapital v obliki posojil, med tem, ko niso znale te države pospešiti nabiranja domačega kapitala, ga organizirati deželi primerno in ga investirati. Za posojila so države zastavile svojo zemljo in s tem prodale tudi kos politične svobode.

Obdonavske države ne morejo plačevati več obresti za te ogromne dolge. Sam finančni odbor Zveze narodov je n. pr. Madžarski nasvetoval, naj napove moratorij, drugim državam zopet, naj postavijo kontrolo deviz in naj se ubranijo uvoza blaga iz inozemstva. Tako so med obdonavskimi državami vstale neprehodne meje, zato da bi se uravnovesile posamezne trgovinske bilance in olajšale plačilne bilance, na katere pritiskajo zadovoljive napram inozemstvu.

Tako je prešla Evropa v roke tistih držav, ki imajo denar. Pogajanja za pomoč Podonavju se ne vršijo v Ženevi pri Zvezi narodov, temveč v Londonu. Zveza narodov naj se uporabi kvečjemu za to, da bi njen komisar kontroliral finance držav, ki bodo prejele nova posojila. Pogajanja za osnovevanje gospodarskega bloka ob Donavi se niso začela pri neposredno prizadetih državah, temveč velesile pripravljajo usodo Podonavju. Zdaj se tu pa tam oglasi g. Beneš iz Prage, potem zopet naš zunanji minister, da manifestirata odločno voljo po ohranitvi absolutne politične samostojnosti in da zahtevata uvaževanje tudi političnih interesov svojih držav.

V tej zvezi je treba pozdraviti najnovejši uspeh g. Tardieua v Londonu. Kakor znano je g. Tardieu na Benešev namig predlagal, naj bi se o osnovevanju gospodarskega bloka na podlagi prednostnih carin posvetovala prizadete države same, ne da bi se v pogajanja vmešavale velesile. Med tem je MacDonald napravil nepričakovano potezo in povabil v London velesile na posvetovanje. Tardieuju se je pred prihodom predstavnikov ostalih velesil posrečilo vsaj v glavnem pridobiti Anglijo za svoj predlog in tako bosta tudi Nemčija in Italija prisiljeni upoštevati ta predhodni sporazum in omiliti svoje zahteve napram obdonavskim državam. V Londonu pripravljajo vabilo, ki naj ga pošljejo petim obdonavskim državam in jih očetovsko povabijo na sestanek potem, ko bo že vse zaključeno.

Še drugo negativno stran ima Podonavje. Iz kombinacije je bila izključena Bolgarija, ker je prevladalo načelo, naj sodelujejo samo nasledstvene države, da bi se problem ne kompliciral preveč. Toda Italija in Nemčija sta brž zgrabili za lepo priliko, da pokažeta svojo »velikodušnost« in s tem še bolj pritegneta užaljeno Bolgarijo v svoje območje. Italija in Nemčija namreč zahtevata, da se tudi Bolgarija vključi v podonavski blok. Tako so se prvotno gospodarskega problema politične diplomatske intrige. Problem se toliko bolj zapleta, ker imata Nemčija in Italija kot prva odjemalca obdonavskih pridelkov silno moč v rokah in je obramba proti njima vse prej kakor lahka. Za Jugoslavijo bi pomenilo Podonavje, t. j. gospodarski blok na podlagi prednostnih carin, breme, ker bi ji vezalo roke na

Nemčija pred polomom

Glavni predmet sporazuma med Anglijo in Francijo

London, 7. apr. Najvažnejša vest, katero je v mednarodnem časopisju zaznamovati glede konference štirih velesil in katero je treba v kopici ostalih vesti o podonavskem problemu zabeležiti kot najresnejšo, je izšla v vodilnem varšavskem listu »Ilustrovani Kurier Codzienny«. Vest prihaja iz Londona in je očitno inspirirana od strani merodajnih diplomatskih krogov. List poroča:

Nevarnost končnega padca marke.

»Sestanek med gospodom Tardieuem in MacDonaldom še presega važnost, katere se mu pripisuje. Javnost misli, da se je na tem sestanku predvsem govorilo o podonavskem vprašanju, toda v resnici je to vprašanje bilo potisnjeno v ozadje zaradi potrebe, ki je nastala vsled nevarnosti novega bankrota na Nemškem. Tardieu in MacDonald sta bila primorana, da se posvetujeta o sredstvih, kako bi se ta bankrot, ki je videti neizogiben, preprečil.

Mogoče je, da nemška marka čez nekaj tednov, če ne že preje, doživi definitivni padec. Če se to zgodi, potem je povsem razumljivo, da bodo razgovori o mizeriji Avstrije in Madžarske postali nevažni.

Popoln moratorij pred vrati.

Angleški strokovnjaki, ki so se vrnili iz Berlina, so prinesli domov najslabše vtise o finančnem položaju Nemčije. Njihov pesimizem nadkriljuje celo slutnje merodajnih nemških faktorjev. Zdi se neizogibno, da bo nemška vlada v najkrajšem času proglasila moratorij, ki bi bil še širši nego sedaj obstoječi in ki bi se raztezal tudi na plačanje obresti po Youngovem in Dawesovem posojilu, čeprav sta obe posojili zajamčeni na prav poseben način. To se pravi, da se predvideva možnost popolnega ustavljenja nemških plačil inozemstvu, bodisi na račun posameznikov bodisi na račun države.

Dopisnik lista vidi vzrok te krize v politiki nemških finančnikov, ki v inozemstvu špekulirajo na nizkem stanju marke in na skorajšnjem padcu nemških državnih papirjev, ne izvzemši Dawesovih in Youngovih obveznic, čeprav so le-te zagaranirane z zlato podlago. Masa nemških kapitalov je v stalnem prometu med Parizom, Londonom, Amsterdamom in Zürichom in ti kapitali, prehajajoči z ene strani Atlantskega oceana na drugo, predstavljajo danes ogromen del mednarodne denarne spekulacije.

Ne obotavljajte se!

Zato je razumljivo, da je v tako kritičnem momentu postalo nujno potrebno, da se francoska in angleška politika dovedeta med seboj v sklad. Dogodki, ki so vedno močnejši od ljudske volje, silijo danes odgovorne državnike, da se dvignejo nad svoje majhne spore in da z vso odločnostjo pristopijo k reševanju vprašanj, od katerih je odvisen nadaljnji obstoj evropskih narodov.

Konferenca štirih

London, 7. aprila. tg. Včerajšnji prvi dan konference štirih velesil ne zbujajo mnogo optimizma. Razpravljali so o francoskem načrtu. Italijani so predložili drug predlog, da naj se nadaljna izdelava sistema največjih ugodnosti ne prepusti konferenci podonavskih držav, temveč drugi konferenci »devetih«, v kateri bi bilo zastopanih pet podonavskih držav in štiri velesile. Enako stališče zavzema tudi Nemčija. Italija in Nemčija sta navedli, da francoski načrt tudi za Češkoslovaško ne bi bil znosljiv. »Times« pravijo, da bo Nemčija danes predlagala, da se osnuje carinska zveza, kateri naj bi pripadale vse države v donavskem kotlu razen Češkoslovaške, kateri pa naj bi pripadali tudi Nemčija in Italija in morda tudi Poljska. Veliko vprašanje je, ali bo mogla konferenca v svojem določenem času storiti več, kakor da bo samo razpravljala o vsem kompleksu vprašanj. Avstrijski poslanik v Londonu je izročil MacDonaldu memorandum, v katerem prosi, da bi avstrijske sosedne države in druge evropske države dovolile avstrijskemu eksportnemu blagu carinske največje ugodnosti.

Nemški protipredlogi

Pariz, 7. aprila. Z. Kakor se čuje, ima Bülow tri nemške protipredloge, ki jih namerava predložiti londonski konferenci. Prvi predlog je, da se osnuje evropska carinska unija, ki naj bi razen podonavskih držav vsebovala tudi vse ostale države. V slučaju, da se ta njegova kombinacija odbije, naj se sprejme preferencialni carinski načrt za iste države in ustvari tudi cona za zamenjavanje blaga. V slučaju, da bi tudi ta njegov drugi načrt ne bil sprejet, bi bila Nemčija pripravljena doprinesiti žrtve v cilju, da pomaga onim državam, ki se nahajajo v kritičnem položaju. V tem slučaju bi Nemčija sprejela tudi enostransko preferencialno trgovinsko pogodbo v korist avstrijske industrije in v korist madžarskih, jugoslovanskih in romunskih kmetijskih pridelkov. Iz te kombinacije bi bila izključena Češkoslovaška, ker je njen današnji položaj še vedno mnogo boljši od nemškega.

Gospodarski odbor za proučevanje Podonavja

Pariz, 7. apr. Z. Istočasno, kakor agencija »Reuters«, poroča tudi agencija »Havas«, da je prvi pozitivni rezultat konference štirih velesil izvolitev odbora predstavnikov finančnih ministrstev velesil. Ta odbor bo imel nalogo, da prouči zadnje poročilo finančnega odbora Zveze narodov o položaju Avstrije in Nemčije. V krogih konference se naglašja, da ta odbor ni postavljen od delegacij temveč od samih vlad. Odbor bo sestavljen poročilo, kakšni sklepi se bodo predložili interesiranim vladam. Mesto dela bo odbor določil sam. Pod takimi pogoji, kakor se govori nadalje v komunikaciji, svet Zveze narodov zaenkrat ne bo napravil nobenih sklepov z ozirom na poročilo finančnega odbora Zveze narodov. Svet se bo opiral samo na ugotovitve, da je poročilo finančnega odbora izročeno samo v pretres in študij finančnim strokovnjakom štirih velesil in bodo zadevni zaključki Zveze narodov padli pozneje.

Kako je mišljena finančna pomoč

Glede pozitivnega načrta, kako je zamišljena finančna pomoč podonavskim državam, ki je nujno potrebna, še preden se izvede gospodarska unija

pram drugim svojim odjemalcem in s tem še bolj oviralo svobodni razvoj trgovinske politike, o kateri nekateri trdijo, da je bila preveč vezana na politične zveze. V podobnem položaju se nahaja tudi Češkoslovaška.

Vse kaže, da se bo problem Podonavja moral omejiti na vprašanje konsolidacije dolgov napram inozemstvu in podelitve novih kreditov obdonavskim državam.

Podonavja v kakršnikoli obliki, so predlagane tri formule:

1. Konvertiranje potom znižanja obresti glavnih inozemskih posojil, ki jih ima pet podonavskih držav v skupnem znesku okoli 30 milijonov funtov šterlingov.

2. Dovolitev novega posojila, znašajočega okoli 10 milijonov funtov šterlingov z namenom, da se omogoči petim podonavskim državam, da zadostijo svojim najbolj nujnim komercialnim obvezam.

3. Ustanovitev mednarodne finančne kontrole. Verjetno je, da bodo večino tega posojila dale francoske banke, dočim bi ostanek podpisala Anglija. To posojilo pa bi moralo biti garantirano od vseh štirih velesil, vendar bi večji del garancije prevzeli Anglija in Francija.

Odmevi v Belgradu

Belgrad, 7. aprila. I. Londonski sporazum glede organizacije Podonavja je še vedno v ospredju vseh razgovorov v prestolnici, predvsem v političnih krogih. Deklaracija vlade, v kateri je zunanji minister dr. Marinković naglasil, da bo sedanja vlada morala predložiti narodni skupščini probleme, ki stojijo izven vsake politike, je dala povod številnim komentarjem v krogih inozemskih zastopstev, ki z veliko pozornostjo zasledujejo stališče, ki ga bo zavzela in branila naša vlada. Splošno prevladuje tukaj mnenje, da je londonski sporazum samo majhen korak v smeri proti gospodarskemu bloku ter da je njegova važnost nekoliko zmanjšana, kar je dalo povod Nemčiji in Italiji, da energično naglasita, da s takšnim blokom ne nameravata imeti nobenih zvez. V italijanskih krogih se je izrazilo odkrito mnenje, da Italija na noben način ne namerava žrtvovati svojih do sedanjih dobrih trgovskih zvez z nekaterimi podonavskimi državami, da s tem pomaga nekaterim

Generalna stavka na Madžarskem

Prepoved socialističnega lista utegne imeti dalekosežne posledice

Budimpešta, 7. apr. Z. Danes se je pričela po vsej Madžarski generalna stavka. Delavci so sklenili, da ob 11 ustavijo vse delo za pol ure, da na ta način pokažejo, da simpatizirajo s tipografi, ki stavkajo. Toda tovarnarji so izjavili, da niso sporazumni s tem, ker bi se demonstracije prenesle tudi v tovarne, vsled česar bi bil ogrožen investiran kapital. Zato so zahtevali, da se delavci odstranijo z dela za ves adn ali pa da sploh ne stavkajo. Delavci so radi tega zapustili delo ter na ta način dokazali solidarnost in simpatije s stavkajočimi tipografi. Policija je ukrenila obširne ukrepe in ji je prišlo na pomoč več orožniških oddelkov z dežele. Zaenkrat še ni prišlo do nobenih nemirov.

Vlada odklanja pogajanja.

Budimpešta, 7. aprila. tg. Po vseh delavnicah in tovarnah počiva delo. Povsod vlada nervozni nemir. Že do opoldne je bilo aretiranih 186 raznih demonstrantov. Ob 11 se je razvil pri pisarni socialdemokratske stranke spreved delavcev iz Budimpešte in z dežele, ki so pod vodstvom svojih poslancev hoteli korakati pred parlament, pa jih je med polom razgnala policija. Vendar pa se je posrečilo izmed njih 40 osebam priti do parlamenta, ki so potem zahtevali razgovor z ministrskim predsednikom Karolyijem. Ministrski predsednik pa je izjavil, da hoče govoriti samo s poslanci. Ko pa so prišli k njemu socialno-demokratski poslanci pod vodstvom poslanca Payerja, jih Karolyi niti ni pustil k besedi, temveč je rekel, da ne sprejme niti deputacije, niti posameznih oseb, niti nobenega memoranda, dokler bo trajala stavka, ki jo je vzpizorilo strokovno vodstvo stavcev in tiskarjev, in da se mora najprej zopet začeti delo in obnoviti normalne razmere. Poslanci so brez besede zapustili parlament. Videti je, da se je položaj zelo poostiril. Socialno demokratski poslanci

so se torej sestali k seji. Opoldne je vlada celo prepovedala, da ne smejo pred svojimi uredniškimi lokali objaviti nikakih poročil zato, da se ne bi pred listi zbirale množice. Tudi danes je izšel samo vladni list na štirih straneh.

Budimpešta, 7. aprila. AA. Korbiro poroča, da je na raznih krajih v državi prišlo do delavskih in socialnodemokratskih demonstracij, ki pa so potekle brez incidentov.

Le v mestu Balmas-Ujvarosu je prišlo do spopada med demonstranti in orožniki, ker so demonstranti začeli metati kamenje. Orožniki so morali seči po orožju in so enega demonstranta ubili.

Pred sejo reparacijske banke

Zürich, 7. apr. tg. Upravni odbor mednarodne reparacijske banke bo moral na seji dne 11. aprila sklepati o emisiji nadaljnjih delnic. Od 200.000 delnic, ki se morajo po statutih podpisati, je bilo do sedaj izdanih samo 173.600. Nove akcije se bodo nominirale po 2500 frankov s 25 odst. tako da se bo glavica banke zvišala od 108 na 125 milj. frankov. Sklepala bo tudi o tem, kako naj se porabi denar, ki ga je dobila banka meseca marca, in o tem, ali naj se podaljšajo krediti dovoljen Avstriji, Madžarski in Jugoslaviji, nato pa bodo sklepali o tem, kako naj se razdeli dobiček za drugo poslovno leto.

Izstop iz poslanskega kluba

Belgrad, 7. apr. Poslanec N. Nikič in štirje tovariši so izstopili iz kluba j. radikalne seljačke demokracije.

Dunajska vremenska napoved: Zopet je pričakovati novega severozapadnega morskega zraka. Pričakovati je prehodne deževne vihere z nižjo temperaturo. To poslabšanje vremena bo seglo najbrž tudi na jug Avstrije.

Rusija zbrala na Vzhodu milijonsko armado

London, 7. apr. Po informacijah iz Tokia se obrača pozornost japonske vlade v prvi vrsti na zadržanje Sovjetov, kojih nameni glede Daljnega Vzhoda so zaviti še vedno v tajnost. Medtem ko v Moskvi japonski poslanik Hirota in ljudski komisar Karahan vsak dan konferirata, so Sovjeti koncentrirali vzdolž mandžurske meje okoli 170.000 mož vojske. Vrhovno poveljstvo ima general Blücher, šef generalnega štaba pa je general Putna, ki je bil svojčas vojaški ataše v Berlinu. Vrh tega pa je zbrala vlada na mandžurski meji okoli 700.000 kmetov, ki gradijo utrdbe in se lahko vsak čas uporabijo v stalni vojski. Sovjeti so tudi zelo pomnožili svoje letalske eskadre kakor tudi tanke in druga vojna sredstva na Daljnem Vzhodu. Pripravljeni sta dve armadi, ena s sedežem generalnega štaba v Čiti, druga v Primorju s sedežem generalnega štaba v Vladivostoku. Zadnji letnik vojaške akademije v Moskvi se bo zaključil koncem meseca aprila, letnik 1910 pa se bo vpoklical že maja meseca mesto v jeseni, kakor je bilo poprej mišljeno. Na vsak način, pravijo v Tokiu, je treba, da je Japonska pripravljena v Mandžuriji maja meseca, ker bodo šele tedaj mogoče prave vojne operacije.

Anglija ne priznava mandžurske države.

London, 7. apr. Na intervencijo nekega poslanca je minister za zunanje zadeve Sir Simon odgovoril, da je nova mandžurska vlada prošla Anglijo, naj začne z njo diplomatske odnose, da pa angleški zunanji urad na to ni odgovoril. S tem je Anglija samo sledila primeru ostalih evropskih držav in Amerike.

Grozeča vodna katastrofa

Nevarnost za pomladanske posevke

Belgrad, 7. aprila. Iz Podonavlja in iz srednje Srbije prihajajo vedno bolj alarmantne vesti o velikih poplavih, katere je povzročila pozna zima in deževni nalivi pred nekaj dnevi. Tako se pričakuje, da bosta Sava in Donava tekom prihodnjih osmih dni dosegli maksimum vodne višine iz leta 1924. Vsi pritoki Save, Krke, Vrbasa, Drine in drugi stalno naraščajo in se pričakuje, da bodo vse pokrajine v okolici Zemuna in Pančeva poplavljeni. Po uradnih poročilih je v Banatu vsega skupaj poplavljenih 80.000 ha zemlje. V bajlanskem okraju je pod vodo 1900 ha, v sremskem okraju 7300 ha, v okolici Draganića 10.000 ha. Posebno reka Tisa grozi, da preplavi vas za vasio in ponekod stoji voda že pol metra visoko. Prebivalstvo se je rešilo v podstrešja, med tem ko se je posrečilo rešiti živino v bolj oddaljene kraje, ki so

izven nevarnosti. Nastal je problem prehrane ljudi in živine. Tudi Morava še vedno narašča in je v okolici Žabarov preplavila 5600 ha, okoli Požarevca 3600 ha in v okolici Smedereva 3700 ha zemlje. Povsod so alarmirane civilne in vojaške oblasti, ki so dobile nalog, da z vsemi sredstvi pomagajo ljudstvu.

Belgrad, 7. aprila. AA. Po poročilu belgrajske meteorološke postaje je znašala danes maksimalna temperatura plus 19,5 stopinj, minimalna temperatura v prejšnji noči pa plus 5,5 stopinj. Topljenje snega napreduje še hitreje kakor prejšnje dni. V mnogih krajih je danes deževalo. Dunav je po naši državi znatno narasel. Vodostaj pri Novem Sadu je v zadnjih 7 dneh narasel za 93 cm, pri Pančevu za 110. Drava v gornjem toku stagnira, Tisa pa rase.

Prisrčno slovo od ravnatelja Remca

Ljubljana, 7. aprila.

Nocoj ob 8 se je odpeljal iz Ljubljane na svoje novo mesto ravnatelj g. Bogumil Remec. Njegovi prijatelji so se od njega poslovili pred odhodom vlaka na izredno prisrčno način. Pred odhodom se je nabralo poln peron občinstva, med katerimi so bile nekatere najodličnejše ljubljanske osebnosti, izredno mnogo prijateljev g. Remca in dosedanjih sodelavcev na kulturnem polju, številna mladina, posebno častno so bili zastopani katoliški akademiki, dalje profesorski zbor II. gimnazije in višješolke s te gimnazije. Tudi nocoj so prijatelji ponovno dokazali poslavljajočemu se ravnatelju g. Remcu, kako zelo cenijo njegovo dosedanje delo, kako visoko spoštujejo njegovo možgano osebnost.

Iz mladih grl na peronu zbrane mladine je najprej zadonela pesem »Slovenec sem«, dalje pesmi kakor »Hej Slovenci!«, »Od Urala do Triglavac in druge. Ravnatelj g. Remec se je prisrčno poslovil od svojih prijateljev, ki so ponovno izrazili svoje upanje, da ga kmalu vidijo v Ljubljani. Glinjivo je bilo, ko se je ravnatelj poslovil od svoje družine, dalje od vseh prisotnih članov profsorskega zbora, od mnogih drugih prisotnih stanovskih tovarišev in od svojih učenc, višješolk II. gimnazije, ki so mu izročile v slovo prekrasen šopek nageljev.

Vzklikanja ni bilo konca. Ponovno so zadoneli slovenske pesmi, ki jih je z ognjem pelo vse na peronu zbrano občinstvo in ko se je vlak pričel pomikati, se je dvignilo sto in sto rok, mahaje ravnatelju g. Remcu v slovo. Še v polnem teku je donela za vlakom mpešem poslavljajočih se in še vedno so spremljali ravnatelja Remca viharni klici v slovo. Vsi so mu iskreno želeli uspeha na novem mestu.

Iz učiteljske službe

Belgrad, 7. aprila. I. V 9. položajno skupino so napredovali sledeči uradniki pripravniški in pripravni: Semerl Darinka v Podhomu pri Kočevju, Hauke Natalija pri Sv. Benediktu pri Mariboru, Krmar Magdalena pri Sv. Marjeti pri Mariboru, Erker Berta v Dolži pri Novem mestu, Veber Marija v Mirni peči pri Novem mestu, Baydek Dušan v Brigah pri Kočevju, Belec Ivan v Križevcih pri Ljutomeru, Makarovič Marija v Kreki pri Litiji, Kajnik Ferdinand v Predvoru pri Kranju, Mahkota Milan v Hrastniku, Lovrenc Franc v Čirkovcih pri Ptuj.

Premeščeni so bili sledeči učitelji in učiteljice: Kline Drago, učitelj na meščanski šoli v Vojaiku, na meščansko šolo v Senovem, Požar Hilda, učiteljica na Muti, na osnovno šolo v Vidoneh.

Vpokojena je Smajhler Marija, učiteljica v Zgornji Poljskavi.

Belgrad, 7. aprila. I. Narodna skupščina se bo sestala jutri dopoldne ter bo reševala vprašanje še vedno odprtega mandata v Otočcu, kjer so se vršile naknadne volitve, ki so dale večino prvotno propadlemu kandidatu dr. Iliću.

Japonci čistijo.

Vrhovno poveljstvo japonske armade v Mukdenu poroča, da je bilo v bitkah s kitajskimi dobrovoljci, ki so se vršile vzdolž vzhodne kitajske železnice, ubitih 500 Kitajcev. General Tamon, ki ima svoj glavni stan v Harbinu, je začel energično akcijo, da deželo iztrebi četašev. Glavna pozornost Japoncev je obrnjena na okraj Ciantao, ki meji po eni strani na Korejo, po drugi pa na rusko primorje. Japonci so zavzeli tu središče kitajskih četašev, Fang-Ceng.

Čankajšek za mirno poravnavo.

United Press poroča, da se diktator Čankajšek ne strinja z mnenjem ostalih kitajskih politikov in generalov, ki želijo popolnega obratuna z Japonsko. Radi tega je mogoče, da se bo konferenca kitajske nacionalne stranke, ki se vrši v kratkem, izjalovila. Čankajšek je za to, da se boji kot proti japonskemu blagu omili ter tako omogoči eventualen miren sporazum med obema državama.

V Šanghaju vsak dan drug položaj.

Pogajanja za premirje v Šanghaju kažejo vsak dan drugo lice. Dočim se je včeraj zdelo, da so pogajanja dospela na mrtvo točko, se danes poroča, da se je dosegel sporazum glede linije, do katere naj se japonske čete umaknejo čakačjo trenutka, kdaj se bodo vkrcale v domovino. Ostane samo še datum, kdaj naj japonske čete Šanghaj do zadnjega moža zapustijo. Tokijska vlada glede tega še ni dala nobenega odgovora.

Plačevanje taks za motorna vozila

Belgrad, 7. aprila. AA. Davčni oddelek finančnega ministristva je poslal okrožnico finančnim direktorijem, v kateri pojasnjuje odredbe tarifne postavke 100 takse tarife zakona o taksah.

Po teh pojasnilih morajo vsa novoro nabavljena ali popravljena vozila, ki so podvržena taksi iz tarife postavke 100 takse tarife z dne 1. aprila t. l. plačati takso, in sicer:

1. Novi in popravljene potniški avtomobili, tovorni avtomobili, motorna kolesa, kočiji in polkočiji itd. v roku 15 dni od dneva, ko so vozilo kupili ali ga dali popraviti.

2. Motorna kolesa, ki so že v prometu, najdeli do 25. maja t. l.

3. Tovorni avtomobili, nabavljeni pred 1. aprilom t. l., in druga vozila, za katera je plačana taksa iz te tarife številke, plačajo takso šele 1. januarja 1932.

4. Vozila, ki niso plačala redne takse v zakonitem roku po starih določilih, se obsodijo, da morajo plačati redno takso po starih določilih, kazensko takso pa po novih.

Vsa vozila, ki plačajo takso po novih določilih tarife številke 100 tarife po teži, se morajo poprej pretehtati. Ta vozila se morajo pretehtati z vsem orodjem in rezervnimi deli, ki pripadajo takim vozilom. Bencin in olje pri tem ne prideta v poštev.

Tehtanje se izvrši na občinski ali državni tehtnici v navzočnosti organa upravne oblasti in finančne kontrole, in sicer samo v krajih, kjer je sedež upravne oblasti prve stopnje, o čemer izda občinska odnosno državna oblast posebno potrdilo.

Ker prometne knjižice se niso dotiskane, se bo od 1. aprila dalje ravnalo takole:

Upravna oblast pobere prijavno takso v takšnih znakih, nato se vozilo stehta in po izvršenem tehtanju izda upravna oblast lastniku začasno prometno dovoljenje, nato pa pozove lastnika, da plača letno takso v gotovini pri pristojni davčni upravi ter predloži začasno dovoljenje in izkazilo o teži. Na podlagi potrdila o teži bo davčna uprava obračunala letno takso, o čemer bo izdala potrdilo na začasnem dovoljenju.

To dovoljenje velja začasno in se bo moralo zamenjati s prometno knjižico.

Ko davčna uprava pobere letno takso, pošlje lastnika na upravno oblast, da mu tam podpišejo začasno dovoljenje.

Ko bodo prometne knjižice gotove, se bodo morala začasna dovoljenja vzeti in zamenjati z njimi.

Princ Viljem - Hitlerjev kandidat

Berlin, 7. aprila. tg. Med kandidati list narodnih socialistov za pruske deželne volitve, se nahaja na najboljšem mestu sin bivšega nemškega cesarja princ Avgust Viljem.

Berlin, 7. aprila. AA. Na povabilo članov nacionalno socialistične stranke in društva jeklenih čelad je bivši nemški prestolonaslednik vključ temu, da je obljubil pokojnemu Stresemannu, ko mu je dovolil povratek v Nemčijo, da se ne bo bavil s politiko, središčel kandidaturu pri ponovnih volitvah za predsednika nemške republike, vendar pod pogojem, da na to pristane njegov oče bivši cesar Viljem in da se Hitler odreče svoji kandidaturi v njegovo korist.

Hitler je na to pristal, toda bivši cesar Viljem je nastopil energično proti kandidaturi svojega sina. Zato se je bivši nemški prestolonaslednik odrekel kandidaturi in podpisal deklaracijo, v kateri priporoča Hitlerjevo kandidaturo.

Centrum in nemška zunanja politika

Berlin, aprila.

Pri svojih obiskih v predsedstvu nemškega centra sem imel priliko razgovarjati se danes z eno vodilnih osebnosti nemškega centra, ki je predvsem aktivna v nemški zunanji politiki. Z ozirom na to, da sem vaš pariški dopisnik, se je razgovor sula predvsem okoli francosko-nemškega problema. Evo nekoliko odlomkov iz razgovora.

Naravno je, da sva takoj izšla iz podonavskega vprašanja in tu me je g. sogovornik takoj prese. netil s sledečo jasno izjavo:

»Mi v vprašanju Podonavlja nikakor ne moremo sprejeti Tardieujevega načrta, predvsem pa ne načina, kako je g. Tardieu sprožil ves problem. Na vprašanje Podonavlja je Nemčija kot srednjeevropska država življenjsko zainteresirana. Način, kako je bila spočeta ta debata, nam daje popolnoma slutiti, da bi bili mi tukaj precej izločeni, če ne že omogočeni. S tem ni rečeno, da mi pri obravnavanju problema ne bi hoteli sodelovati in pomagati. Toda Tardieujev načrt nima po našem mnenju mnogo izvedljivih realnih podlag. Mi smo nedavno pokazali način, kako izvesti politiko pomoči nasledstvenim državam v Podonavju. Toda sami ste v Parizu lahko zasledovali, kakšnih sredstev se je posluževala Francija, da nam je naš načrt razbila.«

»Torej najbrž mislite, da bodoča londonska konferenca Štirih, sklicana za tork ali sredo v London, ne bo trenutno ničesar rešila v vprašanju Podonavlja, ker se vam zdi nemogoče reševanje posameznih členov problema, dokler se ves sodobni diplomatski kompleks v celoti ne razčisti?«

»Naravno, da se ob takih važnih konferencah diplomati ne sestajajo, da bi razpravljali o svetlobnih in estetičnih učinkih kakšnega diplomatskega efekta. Za nas ves kompleks sodobnosti obstoja v resnični politiki organizacije miru. Ves sodobni kaos je plod mednarodnega neravnovesja, ki izvira iz pravne neenakosti... Ves kompleks zagotovitve miru za nas obstoja v jasnem, odločnem in iskrenem reševanju vprašanja: reparacije, razorožitev in revizija versajskega miru... Naravno, da so to realni elementi londonskih razgovorov.

Videli ste na svojem potovanju po Nemčiji teže krize, v kateri živimo. Po našem iskrenem prepričanju je rešitev krize v Nemčiji in s tem dobrih del evropske krize nemogoča, če se radikalno in kmalu ne izvede radikalno črtanje reparacij. Francija se danes najbrž že zaveda, da iz Nemčije na račun reparacij ne bo prejela niti enega centima več...«

»Toda volitve v Franciji... Prihajam od tod in si lahko mislim, pod kakšnimi parolami se bo po tukajšnjih hitlerjevskih orgijah v Franciji vršil volilni boj. Še celo levčarska večina, ki je pa po mojem mnenju po Briandovi smrti danes zelo problematična, bi v tem morala postopati le precej previdno...«

»Da, vidite; Briand je delal veliko napako v tem, da je v mejah Versailles, to se pravi »status quoja«, hotel izvesti sporazum z Nemčijo. Toda po naših vtisih in podatkih, francoskim masam vprašanje reparacij ni tako neposredno na srcu, posebno ko se i danes v Franciji pojavlja kriza, ki bo prav jasno masam predložila razloge te velike sodobne svetovne šibe božje... Zasigurati je treba francoskemu narodu njegovo temeljno psihološko politično zahtevu, to je: organizirati varnost — la securité! To je pa vprašanje, na dnevnem redu ženevske razorožitvene konference. Zdi se mi, da se bo volivna borba v Franciji vršila v tem znamenju... Toda zaenkrat delamo račun brez krčmarja...«

»V Nemčiji imate pred francoskimi še dvojne volitve: predsedniške 10. aprila in pruske, bavorske, württenberške in anhaltske 24. aprila. Pregrupacija sil v znaku hitlerjevstva bo kot plat zvona odmevala po Franciji. Mislim, da bo Hitlerjevstvo kot tako kmalu padlo iz svojih patoloških težav, toda bodoča nemško-nacionalna renesansa je po tolikem sodobnem zagonu neizogibna.«

»Hitler bo že pri prihodnjih predsedniških volitvah 10. aprila nazadoval. V pruski deželni zbor

Zadnja poročila:

Neuspeh londonske konference

Nemški delegat proti francoskemu predlogu

London, 7. aprila tg. Razgovori med štirimi glavnimi delegati evropskih velesil, ki so se začeli danes dopoldne, in ki so proti prvotnemu pričakovanju trajali tudi popoldne, so dokazali, da so mnenja o načinu, kako naj se doseže od vseh zaželjeni cilj gospodarske okrepitve in življenjske sposobnosti nasledstvenih držav, še prerazlične, tako, da se ne morejo spraviti na skupno osnovo. Zato bo konferenca jutri kar zaključila svoje razgovore. Naravno je, da je težko zediti se v dveh dneh o rešitvi problema, ki je že 13 let

nerešen. Konferenca Štirih velesil se bo zaenkrat razšla, da se da vladam prilika, proučiti argumente, katere so predložile same, in proti argumente, ki so jih slišale. Na prvi seji je danes dopoldne nemški državni tajnik Bülow predložil ostalim delegatom obširno nemško poročilo o pomislekih proti francoskim predlogom o skupnih preferencah in utemeljeval nemško stališče, katero predlaga sklepanje posameznih preferenc z industrijskimi podonavskimi državami.

Konec tiskarske stavke na Madjarskem

Vlada se pripravlja na nov boj

Budimpešta, 7. aprila tg. Stavka, ki so jo začeli stavci in tiskarji radi prepovedi izhajanja »Nepszavec«, se je nocoj uknila. Stavci in tiskarji dnevnih listov so zvečer zopet začeli delo, tako da bodo jutri zjutraj listi zopet izšli.

Budimpešta, 7. aprila tg. Pod vtisom zadnjih dogodkov in današnjih demonstracij je madjarska vlada sklenila, da se bo izdal zakon v varstvo de-

lovne svobode in za ureditev prava stavljanja. Cuje se, da hoče vlada pospešiti, da bi se izužilo in bilo na razpolago vsaj 100 strojnih stavcev, ki bi mogli v primerih stavke omogočiti izhajanje meščanskih listov. Doznava se, da se bo jutri vršil s posebno deputacijo socialnih demokratov razgovor o tem, da se omogoči zopet izhajanje lista »Nepszavec in drugih.

Boljševiki ne plačajo

London, 7. aprila tg. V poslanski zbornici je danes sporočil državni podtajnik Foreign Officea, da so se pogajanja s sovjetsko vlado o predvojni dolgovi razbila in da vlada ne vidi nobenega pota, kako naj se zagotovi plačilo dolgov.

Arad pod vodo

Bukarešt, 7. aprila tg. Največje mesto nove Rumunije Arad je skoro popolnoma poplavljeno. Reka Marosz je preplavila celo središče mesta. Vse železniške zveze so prekinjene.

Reorganizacija čsl. vojske

Praga, 7. aprila tg. Predlog vlade za skrajšanje vojaške službene dobe od 18 na 14 mesecev po vladnem načrtu ne bo stopil v veljavo takoj, temveč šele 1. 1933. Razen tega ima predlog pokoj da se prej sprejme še poseben predlog vojnega ministristva o posebnih nagradah za podčastnike. Vlada tega zakona ne bo objavila prej, dokler se številu dalje službe podčastnikov ne bo zvišalo od 6000 na 8000. Kot kompenzacija za skrajšano vojaško službeno dobo se bo zvišala mirovna mož vojske od 140.000 na 150.000.

Izjava in preklic nar. poslanca prof. A. Pavliča glede politike Vatikana

Podpisani narodni poslanec javno obžaluje in prekljuje izjavo glede politike Vatikana, z dne 3. marca 1932, katero so večinoma vsi listi netočno prinesli ali celo zlohotno tolmačili, kar vse je povzročilo žalitev katoličanov in celo Sv. Stolice, oziroma zastopnika v Belgradu. Pod Vatikanom ni razumel Sv. Stolice ali celo sv. Očeta Pija XI., o katerem javno izjavi, da je vsled težkih razmer mučenik na prestolu sv. Petra in da je on edini ščitil versko svobodo katolikov-Slovanov in Italij.

Sv. Stolici izraža neomajno zaupanje, ker je glava sv. Cerkve. Nikdar ni želim Hrvatov, pač želim, da bi se vsi katoličani v kr. Jugoslaviji združili na enotnem, prosvetnem in gospodarskem programu, kar bo njim samim v trajno korist in v slavo svete Matere Cerkve. Primerno izjavo bo podal tudi v Narodni skupščini ob ugodni priliki.

V Belgradu, 3. aprila 1932.

Prof. Pavlič Alojzij I. r.,
nar. poslanec.

Ta izjava gospoda Pavliča bodi obenem odgovor četirkovemu »Jutru«, ki pred »Slovenecem« in banjaluško duševno brani v belgrajski zbornici izrečena Pavličeva izjavljana s trditvijo, češ da je tudi »Slovenec« v svojem članku »Pravica slovenskih vernikov« napadel Vatikan. »Slovenec« sicer še ni napadel Vatikana s tem, če je izrazil potrebo po slovenskih in hrvatskih škofih v Gorici in na Reki. Pač pa ima to napadalno nolo zoper Vatikan v sebi »Jutro« članci, ki večerj zagovarja govor, ki ga g. Pavlič danes sam prekljuje. Zato se je to pot zopet enkrat strašno zaletelo gospodu, ki je v večerjnjem »Jutru« zapisal te-le besede: »Kdo ima torej prav, ali »Slovenec« ali pa častiti banjaluški gospodje? Mi mislimo, da ima najbolj prav g. Pavlič in tega mnenja je tudi vsa poštena jugoslovenska javnost.«

Po vsem tem pa mi lahko rečemo, da imajo prav »Slovenec« in banjaluški gospodje, prav pa ima sedaj tudi g. Pavlič, ki s svojo izjavo manifestira, da »Jutro« tudi tokrat nima prav.

Izpuščena iz preiskovalnega zapora

Struga, 4. aprila.

Dne 30. marca je okrajno sodišče izpustilo iz preiskovalnega zapora g. Antona Nose, ki je povodil konzumnega društva v Strugu, in njegovega pomočnika Franceta Mikliča.

Pred veliko nočjo je okrajno načelstvo v Kočevju odredilo proti Noseu in bivšemu županu Antonu Pogorelcu hišno preiskavo, ki pa je bila brezuspešna. Vendar sta bila nato aretirana Nose in Miklič, češ da sta v noči od 13. na 14. marca po občini raznesla in nalepila letake, ki vsebujejo protidržavne spise, prepovedane po čl. 1. zakona o zaščiti države. Proti obema zaprtima se je vršila preiskava, ki pa je bila ustavljena na brzojavno naročilo državnega tožilca za zaščito države v Belgradu, ker ni bilo proti njima nobenih dokazov.

Iz listov

Belgrajsko »Vreme« o odstopu Petra Zivkovića piše: »Posebno je bilo poudarjeno, da je po volitvah g. Peter Zivković ostal na čelu vlade, dokler ni bilo gotovo, da je narodno predstavništvo sposobno, v duhu uslave zapobeti plodno, zakonodajno delovanje. Ker je prišel trenutek za formiranje političnih strank, je g. Peter Zivković menil, da kot osebnost izven politike ne more več ostati na čelu vlade ter je zato podal ostavko kabineta.«

Zagrebski »Jugoslavenski Lloyd« takole označuje spremembo v vladi: »Ta sprememba v vladi in njen pomen nimata značaja nepričakanega dogodka. Dobri poznavalci naših gospodarskih razmer in razvoja političnih odnosov ter prizadevanj odločilnih narodnih in mednarodnih činitelev so to spremembo brezpozorno pričakovali... S tem je olajšano vprašanje parlamentarne in politične opredelitve, kar je gotovo močna podlaga novemu formiranju našega notranjega političnega življenja. To novo formiranje se je začelo s krepko osebnostjo dr. Voje Marinkovića, in vsak iskren domoljub želi, da bi to, kar bo sledilo, bilo tudi krepko, koristno in sodobno, ker današnje težke razmere zahtevajo, da je treba odločno kreniti k razbistrevanju in urejevanju.«

O družinskih tradicijah g. dr. Marinkovića piše »Jugoslavenski Lloyd« sledeče: »Novi ministerki predsednik g. dr. Voja Marinković je vsekakor eden naših najmarkantnejših politično-državniških osebnosti. Politika in diplomacija je že nekaj desetletij nerazdružljiva lastnost familije Marinković. Poleg tega je familija Marinković tudi v belgrajski čaršiji vedno uživala eno najuglednejših mest, vsled česar ji tudi v gospodarskem življenju pripada velika vloga. Vključ svoji politično-državniški zaposlenosti novi pred-

Delavska zbornica v jeseniškem sporu

Jesenice, 7. aprila.

Včeraj, dne 7. aprila 1932 se je mudil na Jesenicah tajnik Delavske zbornice g. Filip Uratnik, ki je z ozirom na žalostne dogodke zadnjih dni imel poloficijne razgovore z zastopniki socialnodemokratskega S. M. R. J. na eni ter med zastopniki kršč. soc. J. S. Z. na drugi strani. »Jugoslav. strokovno zvezec« sta zastopala njen glavni tajnik Rozman Joško in obratni zaupnik Gasser Albin. Misija g. Uratnika po dosedanjih izglelih ni posebno uspela: to sklepa kovinarsko delavstvo iz tega, ker je izjavil, da se bo Delavska zbornica s posebno vlogo obrnila na vodstvo podjetij KID, s katero bo zahtevala popolnoma objektivno obravnavanje vseh perečih vprašanj.

Jeseniški kovin. delavstvo, zlasti krščansko-soc. se s takim papirnim aktom ne more zadovoljiti. V smislu določb zakona o zaščiti delavstva je Delavska zbornica razredna zastopnica vseh delavcev in nameščena na določenem področju Jugoslovanske strokovna zveza je centralna organizacija kršč. soc. delavstva, registrirana pri Delavski zbornici. Ako je bila ta

nasilno, krivično, brez vsakega stvarnega temelja izrinjena po predstavniku socialno-demokratskega S. M. R. J. od pogajanj, je dolžnost Delavske zbornice, da napravi tu red. To se da doseči na dvoja načinov: Ali naj se S. M. R. J. disciplinira, kar je tem lažje, ker je ta sindikat v idejnem sklopu večine v Delavski zbornici, ali pa naj Delavska zbornica po svojem tajniku ob zastopstvu delegatov vseh delavskih strokovnih organizacij vzame pogajanja s K. I. D. v svoje roke.

Jeseniški kršč. soc. kovinarji se vobče sprašujejo, kako je vendar mogoče, da se to ni zgodilo že takoj spočetka. Saj je bil g. Josip Kopač leta 1931, kot zastopnik DZ na Jesenicah gosten gost v razmeroma malenkostnih zadevah v primeri s sedanjimi. — Ali naj se na Jesenicah na ta način potrdi sum, kakor da bi hotela iti taktika DZ roko v roki s socialnodemokratsko strokovno rganizacijo?!

Jeseničani zahtevamo odločnih, učinkovitih ukrepov. D. Z. ni domena socialnih demokratov, gorje tej skupni delavski ustanovi, ako bi to le v majhni meri bila!

12 poslopij o plamenih Velik požar na Dravskem polju

Maribor, 7. aprila.

Velika požarna katastrofa je zadela te dni kraj Starše pri St. Janžu na Dravskem polju. Ogenj je uničil 12 poslopij ter spravil tri posestnike v kratkem času ob vse. Požar je nastal zgodaj jutraj na gospodarskem poslopiju posestnika Alojzija Petka. Radi močnega vetra se je v nekaj trenutkih razširil na sosednjo streho ter nato preskočil na gospodarsko poslopije posestnika Franca Petka. Nato se je vnela še hiša posestnika Ekrta in v nekaj minutah je stalo 12 objektov v obsevu plamenov.

Prebivalstva vasi se je polastil silen strah, da ne bi postala vsa vas žrtev plamenov. Reševali so

iz gorečih poslopij, kar se je dalo, toda požar se je tako naglo širil, da je ubogim pogorelcem uničeno skoraj vse premoženje. Kmalu po izbruhu požara je prihitelo z motoriko na pomoč gasilno društvo iz St. Janža. A kljub nadloveskemu naporu so se morali gasilci omejiti le na omejitev ognja. Zaradi nizke lege vasi se požar ni videl na daleč, tako da niso mogla prihiteti sosednja gasilna društva pravočasno na pomoč.

Škoda je znatna in presega 200.000 Din, zavarovalnina pa je malenkostna. Vzrok požara še ni ugotovljen, brez dvoma pa ga je zanetila hudobna roka, ki je v zadnjem času povzročila že toliko požarov na Dravskem polju.

Velike povodnji v južnih krajih

Belgrad, 7. aprila. AA.

Odbor za obrambo pred poplavami v notranjem ministertvu je izdal o večeršnjem položaju komunike, ki v njem pravi med drugim:

Donava je od Budimpešte do Oršove narasla povprečno za 30 cm nad povprečnim vodostajem.

Drava v gornjem in spodnjem delu raste, v srednjem toku pa upada.

Tisa je zaradi svojih pritokov močno narasla. V 7 do 8 dnevih bo dosegla pri Tiskih napisih svojo maksimalno višino. Vse vodovodne zadruge Potisja že utrjuje obrambne nasipe v Banatu in v Bački, ki ščitijo do 420.000 ha zemlje. Dela vodijo strokovni organi.

Sava je blizu Mitrovice in Sabea narasla do maksimalnega vodostaja. V prihodnjih dneh bo najbrže dosegla najvišjo točko. Zaukrat ni pričakovati izboljšanja. Ponekod je Sava preplavila nasipe.

Zaradi narasle Donave, Tise in Save je pričakovati v okolici Belgrada in Pančeva velikih povodnji, to pa zaradi tega, ker tod nasipi še niso dograjeni. V Banatu je nad 50.000 ha plodne zemlje pod vodo. V Bjelinskem okraju je Sava

V boju proti jetiki

O šestmesečnem delovanju dispanzerja Osrednje protituberkulozne lige v Ljubljani.

Ljubljana, 6. aprila.

Protituberkulozni dispanzer je izrazilo socialno higienska ustanova, katerega glavni nalogi sta izslediti vse odprte tuberkulozne slučaje ter preprečiti širjenje te bolezni na zdravo okolico. Od svoje ustanovitve dne 5. oktobra 1931 je obiskalo protituberkulozni dispanzer 955 oseb. Prvih je bilo preiskanih 472, ponovnih preiskav je bilo 97. Potom dispanzerja izsledenih odprtih tuberkuloznih slučaje je bilo 24. Članov družine je bilo sprejetih 512. Izmedkov je bilo preiskanih 111, od teh 27 pozitivnih. Krvnih preiskav je bilo narejenih 144. Rentgenoloških slikanih 15, a rentgenoloških preiskav 676. Bioloških prob je bilo v dispanzerju narejenih 506, od teh pozitivnih 241. Dispanzerska zaščitna sestra je naredila 125 prvih, ter 56 ponovnih hišnih preiskav. Stanovanj, ki niso odgovarjala higienskimi zahtevam, je bilo 101 slučaj.

sednik vlade g. dr. Voja Marinković ni nikdar zapuštal niti onih gospodarskih pozicij, ki so važne za razvoj gospodarskih razmer Belgrada in vse države ter je že dolgo vrsto let predsednik belgrajske borze in nacionalnega odbora mednarodne trgovske zbornice.

V dispanzerju se je specifično zdravilo 45 slučajev, a umetni pneumothorax se je nadaljeval v 15. slučajih.

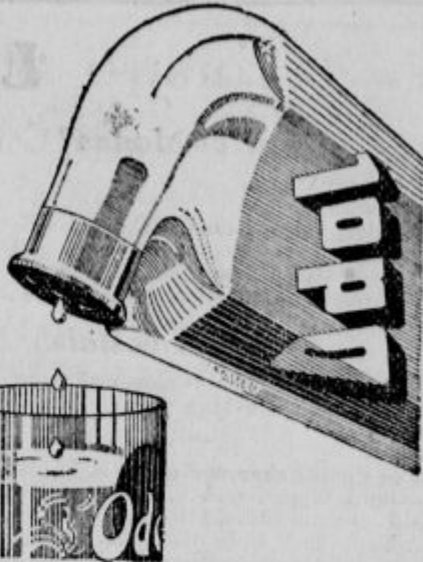
Verjetno odprtih in sumljivih tuberkuloznih je bilo 37, a zaprte pljučne tuberkuloze 178. Skrofuloze in tuberkuloze žlez je bilo 199 slučajev. Bolniško zavarovanih je 173 dispanzerskih varovancev. Obvlasti so prijavile 15 slučajev. bolnišnice in zdravilišča 7, privatni zdravilniki 29. Šolska poliklinika je poslala v preiskavo 236 dijakov.

Zaščitna sestra je izsledila 212 oseb. Protituberkulozni dispanzer je izdal svojim varovancem 443 litrov mleka, 171,50 kg črnega-belega kruha in za 1000 Din mesečno bio-mleka ljudsko-šolskim otrokom, ki so ogroženi po tuberkulozi.

Dispanzer je razdaljal desinfekcijska sredstva, izposajal žepne pljuvalnike in toplomere.

V 2 primerih plačuje bolno-oskrbne stroške v hiralnici sv. Jožefa, v enem pa nosi polovične zdraviliščne stroške.

Nepričakovan naval na dispanzer je dokaz, kako je bila ta ustanova nujno potrebna v Ljubljani, posebno danes v času splošne socialne-gospodarske krize, ko je postal dispanzer nadomestilo mnogim bolnikom, ki so vsled skrajšane bo-

ODOL
je visoko koncentrirana usna voda,
par vbrizgov zadosluje.
ODOL
je zelo štedljiv v uporabi.
ODOL
je tedaj poceni.

lezenske dobe v bolniških blagajnah izgubiti pravo na zdravniško pomoč, a so še nesposobni za pridobitveno delo, v dispanzerju pa so bili deležni brezplačnega zdravljenja in drugih pripomočkov.

Iz Županske zveze za drav. banovino v Ljubljani

Na mnoga vprašanja javljamo:

1. Omenjena zveza obstoji in deluje. Stalno tajništvo posluje redno vsak dan v palači »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani, odd. »Karitas«, Masarykova c. 12, ter daje usna in pismena pojasnila v vseh zadevah občinske uprave. Za pismene odgovore naj se izvoli vprašanjem vselej priložiti poštna pristojbina v znakah.

2. Redni člani društva so lahko po § 3. odlobrnih pravil: a) župani in njih namestniki; b) občinski svetovalci in odborniki; in c) strokovnjaki v občinskih zadevah, sploh vsi, ki se zanimajo za občinske zadeve in za pravilno občinsko gospodarstvo.

Člani županske zveze za dravsko banovino so torej lahko tudi izvedenci v občinskih zadevah, ki so se morda prej dolga leta udeleževali v občinskih odborih kot župani, občinski svetovalci in občinski odborniki, najsi sedaj niso več aktivni člani občinskih uprav.

Malenkostna članarina, letno samo po 10 dinarjev omogoča vsakomur, ki ima pravico, da postane član te županske zveze. — Članarina naj se izvoli nakazovati »Hranilnici kmečkih občin« v Ljubljani po poštinih položnicah na čekovni račun št. 10.545. — Odbor županske zveze za dravsko banovino v Ljubljani.

Iz'ava

slovenskih kulturnih delavcev iz Maribora

K znani izjavi slovenskih kulturnih delavcev, s katero so obdili melode g. Miloša Crnjanskega, ki se jih je posluževal v svoji nelojalni polemiki z urednikom »Srbskega književnega glasnika« in biblioteko »Nolite«, se pridružujejo tudi podpisani kulturni delavci iz Maribora:

Baš Franjo, profesor-godovinar — Benkovič Alojz, farmacevt-književnik — Fava Ivan, profesor — Glasser Janko, ravnatelj študijske knjižnice in književnik — Golob Friderik, novinar — Golouh Rudolf, šef Borze dela, književnik — Gorinšek Danilo, član Narodnega gledališča in književnik — Kostonjevec Jože, književnik — Kralj Vladimir, profesor — Maister Rudolf, divizijski general v pokloju in književnik — Rehar Radojko, novinar in književnik — Dr. Reisman Avgust, predsednik J. Č. lige in Ljudske knjižnice — Simec Janko, učitelj in književnik — Stupanova Milica, učiteljica in književnica — Šilih Gustav, profesor in književnik — Dr. Šnuderl Makso, književnik — Teply Bogo, profesor in urednik »Cankarjeve družbe« — Dr. Vatrovec Franjo, novinar — Dr. Zgeč Karol, profesor.

FOTOAPARATE

svetovnih trvdh Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

**lotodd. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani** Zahtevajte cenik!

O vremenu

(Konec.)

Ti nagli in močni ukrepi, podprti z utrjenim zdravjem so mi rešili življenje. Toda — obleka! Saj ni bila več obleka, bila je le še blatinik! Pa kako sem bil te obleke vesel! Saj to je: čim vzljubim kako stvar, ko je po njej. Ko sem bil še majhen, sem imel udomačeno podgano, ki sem jo ljubil, kakor le more ljubiti kak fantek podgano. A je nekoč padla v neko globoko skledo meze. Nihče ni vedel, da je podgana v njej, dokler ni prišla meza na mizo...

V mestu sovražim deževno vreme. Pa mi ni zoprna meča, zoprno mi je le blato. Take sorte človek sem, da skoraj utonem v blatu, čim stopim na cesto. To je zato, če je človek tako privlačen, kakor je rekla neka stara gospa, ko je treščilo vanjo. Nekateri hodijo po ure in ure po blatu, pa niso nič oškropljeni. Jaz pa, da grem le čez cesto, sem že ko kup sramote. V deževnem vremenu sem ves dan nesrečen in moker. V slabem vremenu mi gre vse narobe, kaj vem, zakaj. Vendar mislim, da je v slabem vremenu na cesti več ljudi in psov in otroških vozičkov in vozil ko navadno. In vsi ti prihajajo naproti in vsi so razen mene — skrajno nevljudni in prav to me tako razdivja. In še tako je, da imam v slabem vremenu zmeraj polno reči v rokah. In če imaš pod pazduho škarnice, tri zavojke in časopis in začne mahoma deževati, ne moreš odpreti dežnika.

Spoznaj se druge vrste vremena, ki mi je

skrajno zoprno — to je aprilsko vreme. Tako mu je ime, ker je zmeraj v maju. In ker je spremenljivo, ga primerjamo pesniki z ženskami. Jaz ga pa ne znam ceniti. Taka bliskovita sprememba je morda prijetna pri ženskah, zame ni. Če je navaden deževni dan, se opremimo z vsem, kar je za dež in se mu zoperstavljamo. A da bi delal to vsak dan, to mi je odvrač. Prav hudo mi je, če je nad menoj jasno, mirno nebo, jaz pa tekam ves premočen okoli. Naravnost zbesnim pa tedaj, ko po plohi posije solnce in se nasmehne, češ: »Moj Bog, lepo vas prosim, menda vendar ne boste rekli, da ste mokri? Kako me je to presenetilo! Saj je bilo le za šalo!«

Aprila meseca ne utegnem odpreti ali zapreti dežnika, zlasti, če je »avtomat« — namreč dežnik, ne april. Nekoč sem aprila meseca kupil tak »avtomat« in sem doživel čedno zgodbo z njim.

Potreboval sem dežnik in stopil sem v prodajalno.

»Izvrstno, gospod. Kakšne vrste dežnik pa sme biti?«

Rekel sem, da sme biti tak, da ne bo šel dež skozi in da mu ne bo prišlo na mar, da bi običal kje v tramvaju.

»Kaj pa avtomat?« je rekel prodajalec.

»Kakšna reč je pa to?«

»O, to je krasna iznajdba!« je dejal mož ves navdušen in vzhicen, »sam od sebe gre gor in dol!«

Kupil sem ga in spoznal njegovo brezhibno delovanje. Res je šel sam od sebe gor in dol. Jaz nisem imel nič opravka pri tem. Ko je za-

čelo deževati — in tedaj se je to zgodilo vsakih pet minut — sem poizkušal razpeti to motovilo. Pa se ni zgenilo. In sem stal in se pričel s tem predrtim sekam, ga stresal, preklinjal, dež je pa lil ko iz skafa. A ko je nehalo deževati, se je pa zlomeč naglo in sunkoma sprožil in odprl in se ni dal več zapreti. Pa sem pod jasnim in modrim nebom tekal okrog z razpetim dežnikom in hrepenel po dežju, da ne bi ljudje mislili, da sem norec. A čim se je dežnik zaprl, mi je kar hipoma zbil klobuk z glave. Ne vem, zakaj in kako, a res je, da ni človek nikoli tako smešen in nesrečen, ko če izgubi klobuk z glave. Človeku je, ko je v sredi najhujšega gorja. In potem oni divji lov za klobukom, ki se ga udeleži še majhen, hud pes, misleč da gre za divjačino. Pri tem lovu si lahko prepričan, da boš podrl troje, četvero nedolžnih otročičev na tla, — da ne omeim, kaj je z njihovimi materami pri tem! —, in da boš zažegal starega, debelega gospoda na streho otroškega vozička in boš napodil trop penzionatov v naročje mokrih, cestnih pometačev. Spričo vsega tega je kar brezpozembna bedasta veselost gledalcev in nedostojna oblika najdenega klobuka.

Po vsem tem je poplaval z vetrovi v marcu, z dežjem v aprilu, s popolno odsotnostjo roč v maju pravo zlo za mesta. Kakor je lepa na deželi, bi jo morali v mestih, kjer je desetsto prebivalcev, odpraviti. Kakor otroci, je v godnjavi delavnicah sveta na nepravem kraju. To dvoje ne more uspevati v prahu in šundru. Prav žalostno je videti, kako se ti majhni, z umazanostjo preobloženi črviči, poskušajo igrati na glasnih dvoriščih in po nečednih cestah.

Ta uboga, mala človeška bitja, ki se zanje nihče ne briga, ki nihče ne skrbi zanje — to niso otroci. Otroci imajo vedre oči, polna lica in so boječi. Mestni so pa sivi, vreseči palčki, so ozkih, uvelih, razdrapanih obrazkov in njih smeh je raskav in hripav. Pomlad življenja in pomlad v letu se morata zibati v zelenem naročju prirode. V mestu nam daje pomlad le vetrove in prsche dež. Če hočemo občutiti osvežujoči dih pomladi in slišati njeno nemo besedo, jo moramo poiskati v gozdovih brez listja, tihih gorah. Onda je pomlad polna krasne svežosti. Hiteči oblaki, neovirani prepripi, piskajoči vetrovi, svetlo, jasno nebo — vse to nam daje neskončne moči in brezmejno upanje. Kakršna je pokrajina, se nam zazdi življenje: večje, bolj odprto, bolj svobodno. Kakor pot po mavrici, ki nas vodi do neznanih ciljev. Skozi srebrne razpoke, ki se podijo po nebu, skušamo ujeti žarek upanja in vzvišenosti, ki oklepa ta mali, drhteči svet. In diš nam ob nesnih divas nam zaveje na perutih divjega, marčnega vetra. Kakor otroci, iztezamo roke proti luči in koprnimo, da bi prijeli nekaj nevidnega. Zakaj, vse misli, ki stremijo iz oknega sveta, so temne in brezoblične. Misli pa, ki jih moremo do dna razumeti, so kaj majhne, so le: dve in dve je štiri; če sem lačen, mi tekne jed; poštenje je najboljša vrljnost. Vse večje, vzvišeneje misli so za naše uboge, otroške možgane nejasne in prevelike. Le temno vidimo skozi meglo, ki valovijo krog našega, od časa omejenega življenjskega otoka. In slišimo le daljno valovanje svetovnega morja.

(Jerome K. Jerome.)

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Union, bela dvorana: Šukljeto večer. Ob pol 9 zvečer.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy d., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Cerhovni vestnik

Shod kongregacije akademikar drevi ob 18.15 v stolni kapelici. Pridite vsi!

Peovski zbor podružnice F. S. iz Maribora. V soboto, 9. aprila ob 8. zvečer nastopi v unijski dvorani pevski zbor podružnice F. S. v Mariboru. Zbor šteje okoli 120 srednješolcev in srednješolk; ustanovljen je bil zbor meseca marca l. 1931 in sicer na iniciativo dijakov takih. Zbor je vključen v Feriálnem Savezu tako da mora biti vsak pevec član F. S. Namerava se gojiti predvsem slovensko in jugoslovansko pesem. Za svoj prvi nastop pa si je izbral zbor le slovensko narodno pesem. Koncertiral je 11. nov. 1931 v Mariboru, 14. febr. 1932 v Ptuj in 6. marca 1932 v Murski Soboti, povsod pri polnoštevilni udeležbi in v vsesplošno zadovoljnost. Pevci se rekrutirajo iz vseh mariborskih srednjih šol, v glavnem pa iz ženskega učiteljskega in realne gimnazije. Pevski zbor vodi odbor, ki je sestavljen iz dijakov; nadzorstvo nad odborom pa ima starešinski odbor, sestavljen iz profesorjev, zastopnikov vseh v poštev prihajajočih srednjih šol. Pevski zbor si je nadal veliko kulturno in vzgojno nalogo, gojiti izven šolskega časa slovensko pesem zlasti narodno ter pokazati njeno lepoto ne samo doma, temveč po vseh krajih naše domovine. Zato pridite Ljubljanci in pokažite s svojim obiskom ljubezen do naše narodne pesmi in do šolske mladine iz mejnega Maribora.

Domov me pošljite! Včasih, pred leti, ko še ni bilo brezposelnosti, se nikoli niso pripetili slučaj, da bi kdo prošil pri policiji in drugih oblasteh za prisilni odgonski list. Dandanes taki slučaj niso redki. Zlasti pridejo pogosto brezposelni delavci, ki so jih odgnali iz drugih držav v domovino, kakor na primer iz Francije ali Avstrije, pa se naenkrat znajdejo v Ljubljani brez sredstev in nimajo niti toliko, da bi si kupili vozni listek do domače občine. Prisilni potni list, ki je veljal včasih za samoto, pomenja dandanes v mnogih slučajih pravo srečo za prosilca. Včeraj dopoldne se je zglasilo pri dežurnem uradniku policije mlado dekle, komaj 22 let ji je bilo in je prosilo, naj ji izstavi potni list. Mirno je razložila: Nobenega dela ne dobim, nikjer ni nobenega zasluga zame, tudi denarja nimam prav nič in je še najbolje, če se vrnem v domočo vas. Vsaj lačna, mislim, da ne bom tam. — Dekle je dobilo prisilni potni list in se je zanj lepo zahvalilo. — Ljubljanski odgonski zapor na magistratu imajo skoraj redno vsako noč po tri do štiri goste, ki jih odpravljajo mestni uslužbenci potem dalje v pristojne občine. Najhujiš navla v odgonske zapore je bil pred in med velikonočnimi prazniki, ko je samo v nekaj dnevih prenočevalo v zaporih okoli 70 ljudi, povečini brezposelnih, ki so brez dela in brez sredstev taval po mestu, dokler jih ni prišla policija in jih dala odgnati. Naval na odgonske zapore je sedaj sicer upadel, povsem ponehal, kakor kaže, pa ne bo zlepa. Vse to naj bo zlasti nedeželski mladini v spomin, naj ne silijo v mesto, ker ni tu prav nobenega upanja, da bi našla delo, temveč le še težje razmere, kakor na deželi.

Dva nevarna ljubljanska vlomilca. Pred dnevi smo poročali, da je bil aretiran in odpeljan v ptujske zapore neki Gašper Pepevnik, ki je bil osumljen več raznih vlomov v Ljubljani. Pepevnik je šel pred kratkim prišel iz mariborske kaznilnice, kjer je odsedel 6 letno kazno zaradi prejšnjih vlomov. Je zelo nevaren zločinec, ker je tudi zelo inteligent in ne verjetno predrzen. Pepevnik se je v Ptuj oženil in živel tam navidezno življenje poboljšane grešnika, je pa prav tako nadaljeval z vplomi. Vlamijati je prihajal v Ljubljano. Navadno je prišel za en dan v Ljubljano, tu kam vlomil ter se takoj nato vrnil v Ptuj. Sedaj so pri njem zaplenili blago, ki je bilo v Ljubljani ukradeni poročniku Krunoslav Drganu v Pieteršnikovi ulici.

25. Ko je bil tam izvršen vlom, so opazili tudi Pepevnika v Ljubljani. Prav tako je Pepevnik po svoji navadi takoj po vplomu hitro izginil iz Ljubljane. Sedaj sta ljubljanska in ptujska policija ugotovili, da je Pepevnik zakrivil vse večje vplome, ki so bili zadnje čase izvršeni v Ljubljani. Med drugim je vplomil tudi v stanovanje Ivana Vovka v Gerbičevi ulici, kjer je odnesel ročno blagajno s približno 4500 Din gotovine. To blagajno je policija potem našla razbito in seveda prazno v gostilni, kjer je Pepevnik po vplomu prenočeval. Policija pa o Pepevnikovih zločinskih dejanjih v Ljubljani še dalje poizveduje. Predlagala bo tudi, da Pepevnika prepeljejo iz Ptuja v Ljubljano, ker ga namerava tukaj konfrontirati z različnimi ljudmi, ki so ga videli, ko je stikal okoli tujih stanovanj. Pepevnik je imel prav preprosto metodo. Hodil je v lepše hiše, trkal na dur, če mu je kdo odprl, je prošil za malo podporo, če mu pa nihče ni odprl, pa je kaj hitro vtrklal dleto v ključavnico in vplomil v stanovanje. Neka gospa na Starem trgu ga je pri tem tudi presenetila. Ni se mu namreč hotela odzvati in odpreti vrata, narkar je Pepevnik postakal vplomiti v stanovanje. Gospa je pričela tedaj klicati na pomoč in Pepevnik jo je odkuril. Sedaj bo Pepevnik dobil ponovno plačilo za svoje grehe. — Drugi, skoraj prav tako nevarni in predrzen vlomilec, je nekdo, ki ga policija sedaj išče, ker je dognala, da je vplomil v blagajno v Hranilnici dravske banovine v noči od 1. na 2. aprila. Iz blagajne pa ni mogel odnesti več kakor 500 Din. Po prstnih odtisih in po raznih drugih okolnostih policija sedaj ve zanj in se najbrž ne bo dolgo več veselil svobode.

Pomanjkanje prostora v bolnišnici. V bolnišnici se je zadnje dni silno zaostrilo pomanjkanje prostora in razpoložljivih postelj, kar ni nič čudnega spričo velikega navala bolnikov zadnjih dni. Samo v torek je bolnišnica sprejela 118 bolnikov, v sredo 114 in včeraj do popoldne zopet okoli 70. Mnogo bolnikov pa je bilo odklonjenih. Največji naval je na kirurški oddelek, dalje na interni in na opazo-

valni. Ljubljanska bolnišnica premore okoli 700 postelj po vseh oddelkih in je umevno torej, da morajo številni bolniki spati na tleh. Tako je posebno na kirurškem in opazovalnem oddelku. Skrajni čas je res že, da se ljubljanska bolnišnica razširi. Zaradi premajhne bolnišnice trpe zlasti podeželski bolniki, ki dostikrat prihajajo v mesto v upanju, da bodo sprejeti v bolnišnico, pa jih ta odkloni, ker njihova bolezen ni tako nujna.

Nesrečen padeč. V bolnišnico je prišel včeraj 61-letni Dominik Zupanc, kajzar iz St. Jurija pod Kumom. Ta je padel tako nesrečno, da je dobil resne notranje poškodbe.

Veliko preparatov in polizdelkov, dalje dia pozitivov etc., ki so jih stavile svetovne tovarne na razpolago, Vam nazorno pokaže najtežja poglavja iz fototehnike in Vas najlaže vpelje v fotografijo. Odprto predavanje se vrši v soboto 9. aprila ob pol 9 zvečer v fotopredavalnici Gregoričeve drogerije, Ljubljana, Prešernova ulica 5. Vstop proti prijavi brezplačen. 4830

Pristne škofjeleške preste, najboljša vina, prama domače prekajene salame, suho šunko itd. dobite vsak dan pri »Katricu«, Rožna dolina, cesta VIII, Podrožnik.

Iz policijske orbe. V sredo zvečer je neznan tat vplomil v stanovanje hišnika Karla Kristana v Knafljevi ulici 15 in od tam odnesel še skoraj novo modro obleko in nove modne hlače. Kristan trpi 1250 Din škode. — Te dni je prav tako neznan tat vplomil v barako čolnarja Albina Jančarja na Trnovskem pristanu ter od tam odnesel nekaj obleke in nekaj orodja v skupni vrednosti 370 Din. — Trgovci in gostilničar Franc Čebul na Sv. Petra nasipu 48 je prijavil neke moške, da so mu sneli iznad gostilne napisno tablo ter jo vrgli v naraslo Ljubljano. Čebul pravi, da ima 800 Din škode. — Malo čuden izgovor si je izmislil stari znanec policije Janez Marinko, ki je bil zaradi tatvin in drugih manjših prestopkov že 20 krat kaznovan. Predvčeršnjim ga je prijel stražnik, ker je na Vidovskih cestih prodajal žensko krilo. Marinko trdi, da se to krilo dobil, ker je neki ženski pomagal nesti premo. Policija sedaj poizveduje, kako je prišel Marinko do krila in čigavo je, Janca samega pa je pridržala v zaporu.

Maribor

na tujsko-prometni razstavi v Zagrebu

Maribor, 6. aprila.

V prihodnjih dneh se bo otvorila v Zagrebu v okvirju velesejuna velika tujskoprometna razstava, ki bo imela predvsem propaganden značaj. Razstave se udeležijo tudi mesto Maribor; razstavniki material bo nameščen v posebnem oddelku. Material, katerega pošlje mesto Maribor na razstavo, je uredil vodja mestnega stavbnega urada g. nadsvetnik ing. Černe. Predmeti, ki bodo razstavljeni v Zagrebu, pa so te dni na vpogled v Kazinski dvorani. Včeraj so si razstavne predmete ogledali zastopniki tujskoprometnih organizacij in tiska.

Material, katerega pošilja Maribor na zagrebško razstavo, je bil razstavljen že na razstavi mest v Ljubljani in nato še posebej v Mariboru. V Zagreb seveda ne bo poslan celotni material, temveč le izbrane značilnosti, ki pa bodo dovoljno ponazorile krasoto Maribora in cele okolice ter važnost našega mesta za tujski promet. Pozornost bodo predvsem zopet vzbujali trije veliki modeli, ki so želi že v Ljubljani in kasneje v Mariboru obče občudovane. To je model Mariborskega otoka s kopaliskimi napravami in s priključnim modelom projektirane mestne elektrarne na Dravi in končno krasno in pregledno izdelan model celoga Pohorja. Ostali material ni tako srečno izbran. Sestavljajo ga oljnatte slike Gvajca iz Dravske doline, akvareli Soukupa iz mariborske okolice in prelepe umetniško izvršene fotografije Čizelja. Dalje so s fotografijami ponazorjene nekatere komunalne posebnosti in podjetja, kakor avtobus-promet itd., zastopan je Pohorski dom z lepo propagandno serijo slik ter slike naših pohorskih postojank.

Kot že omenjeno, trpi razstava na pomanjkljivosti, ki pa so neizbežne, ker primanjkuje primernega propagandnega materiala, za katerega bi morali pokazati več smisla ne le občina, temveč tudi privatniki in razne institucije iz mesta in okolice. Propaganda na razstavi ne bo prinesla neposredne koristi mestu kot takemu, ampak tujskemu prometu in to ne samo v mestu, temveč v vsej okolici, predvsem pa pohorskim letovišcem. Pogrešamo predvsem slike naših hotelov, ki so pač v prvi vrsti interesirani na tujskem prometu. Tujcem bi morali na primeren način pokazati, da jim tudi mi lahko nudimo prvovrstne hotele s komfortom, lepe kavarne in lokale za nočno zabavo, da imamo sportna in teniška igrišča itd. Tu bi morala priložna podjetnost pač nekaj žrtvovati. Dalje bi rabili še razne diorame, potem prikaz Maribora kot zimskosportnega centra, da bi se na ta način nudila tujcu res popolna slika, kakor mu je ne more podati nobena brošura in noben popis. In treba bi bilo potem iti s tako razstavo še dalje po mestih našega juga, ne samo v Zagreb. Tujci, ki obisku-

jejo Maribor v poletni in zimski sezoni, so po veliki večini iz naših južnih krajev in te bi bilo treba še intenzivneje zainteresirati. Za enkrat pa bi se morali podati resno na delo vsi odgovorni činitelji, da se zbere odgovarjajoč material, ki bo zadovoljivo zastopal Maribor na bodočih stičnih razstavah.

Prevzvišeni vladika dr. A. Karlin podeli v nedeljo letošnjim novomašnikom drugi višji red ali dijakonat. Sv. opravilo se začne ob 7 zjutraj.

Poročili so se v Mariboru v zadnjem času: Franc Kolar, ekonom, in Stefanija Stancer, posestnikova hči iz Fram; Jožef Kmetič, strugar, in Zofija Haler, kuharica; Karl Hafner, elektrotehnik, in Rozalija Kaneler, tkalka; Jožef Smode, mizarski pomočnik, in Elizabeta Stern, tovarniška delavka; Franc Šterbene, ključavničar drž. žel., in Rozalija Grah, zasebnica; Janez Bračko, progovni paznik drž. žel., in Cecilija Kozole, zasebnica. Novoporočencem Bog daj srečo!

Mestno načelstvo razglašja: Z ozirom na to, da se je steklina zelo razširila na podeželju, se občinstvo ponovno opozarja, da se strogo drži predpisov razglašene strogosti pasjega zapora z dne 16. marca t. l. in da ne jemlje psos v javne lokale. Nezavarovane pse bo brezposojno pokončal konjač.

Bohen v Mariboru in okolici. Dne 11. maja bo pri tukajšnjem okrajnem sodišču v sobi št. 11 ob 11 drazba nepremičnih zemljiška knjiga Koroska vrata, vl. št. 12.535 in 377. Pričetek ob 11. — Istega dne ob 10 pa bo drazba nepremičnih zemljiška knjiga k. o. Radizel, vl. št. 61 in k. o. Creta, vl. št. 105. Najmanjši ponudke Din 7.991.

Odprava konkurza. Konkurz, ki je bil razglašen o imovini trgovca Arnolda Sobara v Razvanju, se po sklepu tozadavnega razglašja tukajšnjega okrajnega sodišča odpravi.

Podaljšanje pobežke avtobusne proge in izprememba voznega reda. Mestni avtobusni promet bo podaljšal progo Maribor—Pobrežje po kopališče do Stanko Vrazove ulice in sicer dnevno štirikrat. Avtobus odhaja z Glavnega trga ob 7.22, 9.55, 12.10 in 18.55. Z odhodom od Stauko Vrazove ulice ob 7.57, 10.10, 12.25 in 18.30. — Opusti se na progi Maribor—Rače-Fram—Ptuj pri jutranji vožnji proga od državne ceste na Fram, pri drugih vožnjah pa bo obratoval avtobus normalno do Fram.

Nesreča petletnega otroka. V Hrastovcu se je ponesrečil petletni sinček posestnika Ko-

larja. Deček je pri igranju padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo nad kolonom. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Seja mariborskega občinskega sveta se bo vršila dne 13. aprila v mestni posvetovalnici ob običajni uri.

Obsojen zastopnik mariborske tvrdke. Včeraj se je zagovarjal pred okrajnim sodiščem zastopnik mariborske tvrdke »Nikse« K. I., katerega je obdolževala obtožnica, da si je pri svoji 14 raznih električnih predmetov v vrednosti nad 3000 Din, poleg tega pa je še kasiral za trdiko večjo vsoto denarja, katero si je pridržal. I. je krivdo delno priznal ter je bil obsojen na tri mesece strogega zapora in dveletno izgubo častnih pravic pogojno na tri leta.

Skrivnost mrtveca iz policijskega zapora pojasnjena. Posrečilo se je agnosirati skrivnostnega samomorilca, ki se je končal s strupom v policijskem zaporu. Povedal je pravilno ime, da se piše Gracer Anton, doma je pa iz Bance. Še vedno pa je zavito v temo, kaj ga je gnalo k obupnemu dejanju, da je izpil smrtonosno tekočino.

Lov za ponarejenimi metulji. Nekatere vasi na Dravskem polju so pri oblasteh slabo zapisane še iz časov, ko se je skrivati tam okrog mošter v ponarejevanju bankovcev, rajni Potočnik, ki je umrl v mariborski kaznilnici. Pri nekaterih tamšnjih ljudih se še vedno najdejo kakšni spomini na Potočnika, zlasti ponarejen denar. Radi tega niso bile oblasti nič preveč osupnjene, ko se je v preteklih dneh pojavil v Mariboru nenadoma v prometu ponarejen stotak ter se je izkazalo, da ga je prinesel v izmenjavo neki fant iz Zlatolčja. V sredo sta se odoeljala na lice mesta vodja kriminalnega oddelka mariborske policije g. Cajnko in nadzornik g. Goršič, ki sta izvršila preiskavo ter ugotovila, da je šlo v predmetnem slučaju za stotak, katerega je ponaredil še rajni Potočnik ter ga je fant sedaj odkril, brskajoč po razni šari. Preiskava se še nadaljuje, da se spravi na varno še preostali material, katerega je zapustil rajni Potočnik pri raznih posestnikih.

Neznan utopljenec v Dravi. Pretekli dni je naplavila Drava v bližini Sv. Marka nize Ptuja neznan moško truplo, ki je moralo ležati že približno mesec dni v vodi. Na truplu ni bilo nikakih znakov nasilja, iz česar se sklepa, da je izvršil samomor. Neznani utopljenec je star približno 22—24 let, 170 cm visok, okroglega obraza, črnih las, brez brk, zdravih zob, oblečen v belo srajco z ovratnikom, sive spodnje barhentaste hlače, pleteni zimski spodnji jopič, hlače iz hlačevine, zeleno sukneno suknjo ter v dobre boks-čevlje. Pri sebi je imel srebrno žepno uro s tenko verižico, mal žepni nož, drugih predmetov pa ni bilo najti. Truplo so pokopali na pokopališču Sv. Marka nize Ptuja.

Nove obrtne pravice v Mariboru. Meseca marca so bile izdane sledeče nove obrtne pravice: Lah, trgovina z manufakturo, Vetrinjska 13; Pečar, pokrajinski fotograf, Gosposka 11; Hvalec, sejmarski, Smetanova 34; Vahtar, atelje za umetno knjigovestvo, Gosposka 37; Kunčič, krojač, Gregoričeva 8; Pertot, šivilja, Vrhanova 6; huber, čevljar, Radvanjska 11; »Export«, Meljska c. 1; Bischof, izdelovanje in prodaja patentiranih lestev, Kacijanerjeva 22; Tiskarna sv. Cirila, knjigovestvo, tokarstvo, izdelovanje usnjatega galanterijskega blaga in izdelovanje kartonažnega blaga, Koroska 11; Sirec, lončar, pečar in keramičar, Gosposka 38; Heričko, lončar, pečar in keramičar, Tattenbachova 6; Baizer, frizer, Frankopanska 42; Jurkovič, trgovina z delikatesami, Glavni trg 9; Rabič, trgovina z mešanim blagom, Vetrinjska 6; Čep, izdelovanje belega perila, Mlinska 13; Hohnjec, trgovina z mesnimi izdelki in kruhom, Meljska 18; Rotter, izposojevanje gramofonskih plošč, Gregoričeva 20; Egger, torbar in jermenar, Gosposka 13; Geršak, šivilja, Aleksandrova 14; Ropoša, čevljar, Mlinska 28; Pekl, čevljar, Strossmajerjeva 3; Kožuh, brivka in damska frizerka, Tattenbachova 2; Božič, damska frizerka, Sodna 30; Ornik, mizar, Koroska 52; Jurčan, mesar, Aleksandrova 75; Draksler, mehanik, Vetrinjska 11; Ledenik, sodar, Gozdna 6; Kristl, krojač, Cafova 7; Želj, šivilja, Koroska 71; Hvalec, trgovina z kuhinjsko opremo, Glavni trg 5; Vezjak, trgovina z manufakturo, Jurčičeva 9; Janšek, šivilja, Prečna 3; Hvalec, trgovina z bencinom in mineralnimi olji, Trg Svobode 2; Gustinčič, trgovina s starim železom, Tattenbachova 14; Vnovčevalnica za prašice na Dravskem polju v Prepolah, r. z. z. o. z. Vojašniški trg; Feix, brivec, Mlinska 44; Heričko, lončar, Koroska 15; Haumrku, agentura, Tattenbachova 26; Mariborski tiskarna d. d., tiskarska koncesija, Jurčičeva 5; Pavalec, izvošček, Vrta 17; Zemljič, podr. mesar, obrti, Kralja Petra trg 1 in Ussar, češčenje oken, Kopaljska.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 8. aprila: Zaprto.

Sobota, 9. aprila ob 20: KAVERNA. Ab. C. Znižane cene. Zadržite.

Nedelja, 10. aprila ob 20: DIJAK - PROSJAK. Znižane cene. Zadržite.

Preden si nabavite

površnik, trenchcoat, obleko itd., si ogledite zalogo res pravih angleških blagov pri K. PUČNIK, Tavčarjeva ulica 3. Cene nizke — delo solidno!

Kulturni obzornik

S KRITIKO JE PA TAKOLE:

G. B. Borko je v sobotni številki »Jutra« napisal članek, ki obravnava neugodne kritike o nekaterih letošnjih knjigah Vodnikove družbe in naj bo za družbo nekako opravičilo, ki naj zvrne krivdo na kvaliteto knjig V. D. vse drugam. To sklepam iz dejstva, da G. Borko v članku poudarja svoje odborništvo v V. D. Ne morem se strinjati z mislimi, ki jih v članku podaja G. Borko in ker se je tudi imenoma zadel obme, ki sem v »Domu in svetu« recenziral izdanje V. D. Vas prosim, veleocenjeni g. urednik, da bi objavili sledeče opombe in ugotovitve k članku G. Borka.

1. Inkriminirani odstavek iz moje ocene v DiS, ki ga G. Borko doslovno navaja, ni ne pavšalna sodba, ne očitke, temveč ugotovitve, ki je posredno priznava v nadaljnjem tudi člankar sam.

2. Zavračam namig G. Borka in drugih, če je morda v njih imenu govoril, da je na kakovost ocene kakorkoli vplivalo, da je izšla vprav v Domu in Svetu. Ocena je taka, da bi lahko izšla v katerikoli slovenski reviji, ne da bi dobila za las drugačen smisel kakor dosloven.

3. Dovoljujem si dvomiti o objektivnosti izvajanj G. Borka, zato ker se v resni slovenski književnosti že dalj časa ni primerilo, da bi kdo pisal kritiko kritik, niti v resnejših primerih ne in štem g. dr. Lahu, čigar knjiga je žela najneugodnejše ocene, v zaslugo, da tega sam ni storil.

4. Zavračam mnenje, ki ga je s člankom — po mojem vtisu — izrazil G. Borko, da bi o takih knjigah takih založb nikjer ne smela iziti resnična in neumljena ocena. Pustite vsaj vodilnim revijam v tem oziru proste roke. Nekatje se vendar

mora povedati resnica, sicer bomo kmalu zaplaval v kult popolnoma potvorenih vrednot še v književnosti, ki ji je bilo do zdaj še priznane. Zato obojam obsodbe naših vodilnih revij zaradi tega, ker so koncem koncev vendarle zadnji in edini objektivni forumi za presojanje sodobne književnosti.

6. G. dr. Laha poznam samo in zgolj po delih — in s tega stališča sem tudi pisal oceno »Sigmova maščevanja«. Zato zavračam misel, da je nanjo vplivalo kako osebno razpoloženje ali nazorna usmerjenost. Šlo mi je zgolj za vsebinsko resničnost in formalno kvaliteto dela. Oprostite, da nisem našel v njem ne prvega ne drugega in se zato nisem hotel spuščati v podrobno razkrajanje stvari. Če drugje v književnosti ne opravičujemo napačnih tendenc, oziroma napačno izražanih, ki so velikokrat etično višje kot je nacionalizem, jih tudi tukaj ne smemo. Posebno ne v taki obliki. Sem eden od mladih ljudi, ki danes v mnogem enako mislimo. Naša mladina pa ne izključuje tega, da bi ne mogli videti resnice in stremeti za njo. Zato neresnico zavračamo, povsod, tudi na polju nacionalne vzgoje, pa naj se za potrjevanje resnice najdejo kjerkoli kakršnakoli opravičila. Tudi nam mladost ne jemlje, da bi ne smeli govoriti resnice o komerkoli in proti komerkoli. To je naša kratka a najvišja pravica in čeprav nismo niti v pripravi umetnosti, niti v književni kritiki ustvarili nič takega, kar bi nam moglo dajati polno moralno pravico, da preizkušamo svoj temperament v »obglavljanju« starejšega tovariša. Ta moralna pravica nam je kljub vsemu že prirojena kot edini borni blagoslov in drzno smo ji poudarjali tudi proti slovenskemu pisatelju, »ki že trideset let sodeluje v naših vodilnih književnih revijah in ki je izdal že deset knjig« in ki ima še toliko in toliko hvalevrednih in zaslužnih atributov. Vse to si drzemo, brez strahu, čeprav naj to pokaže na-

šo nevzgojenost in manjvredne moralne nazore, kot je znan kot nemški lirik ter prevajalec Březine in drugih čeških pesnikov v nemščino, je nedavno izdal brošuro z naslovom »Um das deutsche Theater in Prag«, v kateri obravnava problem tega gledališča, ki je zašlo v kritičen položaj. Poleg drugih nedostatkov očita Pick vodstvu tega gledališča, tako bivšemu ravnatelju Leopoldu Kramerju (1918—1927), kakor tudi sedanjemu Robertu Volknerju, da nikakor nista razumela položaja nemškega odra v Pragi, kulturnih nalog tega zavoda v središču češkoslovaške republike, marveč sta vodila gledališče po vzorcu drugih nemških mestnih gledališč. Vprav nemško gledališče v Pragi, meni Pick, bi se moralo ozirati na domačo produkcijo ter vzpizirati češke dramske avtorje ne šele potem, ko so se uveljavili v Berlinu in na Dunaju, marveč prvo bi jim moralo ubirati pot v svet; dalje bi moralo gledališče vzpizirati poleg klasičnega nemškega repertoarja zlasti dela nemških avtorjev, ki so na Češkem doma, nazadnje pa bi se moralo uveljavljati z gostovanji tam, kjer se danes od časa do časa gostuje Burgtheater: v Jugoslaviji in na Rumunskem.

Pravkar je izdala državna zaloga šolskih knjig v Pragi izbor nemške lirike v češkoslovski (Deutsche Lyrik aus der Tschechoslovakien — in zbirki Deutsche Lektüre), ki ga je oskrbel ter z uvodom opre-

OTTO PICK O NEMSKEM GLEDALIŠČU V PRAGI.

Kulturni urednik »Prager Presse« Otto Pick, ki je znan kot nemški lirik ter prevajalec Březine in drugih čeških pesnikov v nemščino, je nedavno izdal brošuro z naslovom »Um das deutsche Theater in Prag«, v kateri obravnava problem tega gledališča, ki je zašlo v kritičen položaj. Poleg drugih nedostatkov očita Pick vodstvu tega gledališča, tako bivšemu ravnatelju Leopoldu Kramerju (1918—1927), kakor tudi sedanjemu Robertu Volknerju, da nikakor nista razumela položaja nemškega odra v Pragi, kulturnih nalog tega zavoda v središču češkoslovaške republike, marveč sta vodila gledališče po vzorcu drugih nemških mestnih gledališč. Vprav nemško gledališče v Pragi, meni Pick, bi se moralo ozirati na domačo produkcijo ter vzpizirati češke dramske avtorje ne šele potem, ko so se uveljavili v Berlinu in na Dunaju, marveč prvo bi jim moralo ubirati pot v svet; dalje bi moralo gledališče vzpizirati poleg klasičnega nemškega repertoarja zlasti dela nemških avtorjev, ki so na Češkem doma, nazadnje pa bi se moralo uveljavljati z gostovanji tam, kjer se danes od časa do časa gostuje Burgtheater: v Jugoslaviji in na Rumunskem.

Pravkar je izdala državna zaloga šolskih knjig v Pragi izbor nemške lirike v češkoslovski (Deutsche Lyrik aus der Tschechoslovakien — in zbirki Deutsche Lektüre), ki ga je oskrbel ter z uvodom opre-

mil gori imenovani Otto Pick. Knjižica vsebuje pesmi sledečih avtorjev: Rainer Maria Rilke, Hugo Salus, Leo Greiner, Franz Janowitz, Karl Kraus, Friedrich Adler, Franz Werfel, Oskar Wiener, Hedda Sauer, Camill Hoffmann, Max Brod, Ottokar Winicky, Paul Leppin, Rudolf Fuchs, Hans Watzlick, Johannes Urzidil, Dietzschmidt, Josef Mühlberger, Robert Lindenbaum, Hans Claus, Otto Pick.

Pesmi o kraljeviču Marku. Zbral in v slovensčino prevedel Radivoj Rehar. Natisk in založba Tiskarne Merkur v Ljubljani. Lepo opremljena in na čednem papirju tiskana brošura (str. 240) stane 36 Din. Prevajalec je zbral dvajset najbolj značilnih srbskih narodnih pesmi o kraljeviču Marku, ki so ga slepi srbski guslarji stoletja opevali in naredili iz njega bajnega, največjega srbskega narodnega junaka. Pesem o kraljeviču Marku tvori pester zaklad srbske narodne pesmi in pridedelje je imel namen, da ga posreduje tudi nam Slovenem. Knjiga je bogato ilustrirana. Naslovno stran je narisal akad. slikar prof. Viktor Cotič. Knjiga se dobi v vseh knjižarnah ali se pa naroči direktno pri tiskarni Merkur, Ljubljana, Gregoričeva 23.

Zgodba Male Rože. Pod tem naslovom nam je Virgil Tratinik napisal šest dramatičnih slik iz mladostnega življenja Male Trezijske, velike svetnice in čudodelke naših dni. Zgodba Male Rože se je pred svojim natisom dvakrat preizkusila in obnesla pred izbranim občinstvom. Zahteve za vpriizoritev niso velike in vsem odrom in družbam lahko dosegljive. Pravico do vpriizoritve dobi vsak, ki naroči vsaj deset izvodov. Ne samo za igranje, tudi za branje bo »Zgodba Male Rože« marsikomu dobrodošla. Izvod stane 8 Din. Naroča se v založbi: Tiskarna brata Rodé in Martinčič, Celje.

Dnevna kronika

Zanimiva najdba

Kočevje, dne 6. aprila.

Profesorju tukajšnje realne gimnazije, pri- znanemu slovenskemu geologu, g. Fr. Uršiču, ki že dolga leta raziskuje kraški značaj kočevske, kotlinske in osilniške kotline, se je posrečilo najti v apnencu nekatere okamenine, iz katerih se jasno razvidi, da so kočevska tla nastala v dobi jure (jura formacija). V teh okameninah je našel g. profesor znamenito sklopko, ki nosi v učenja- škem svetu naziv Dicerias Arietinum ter tudi ostanke koralov. G. profesor trdi, da je po vodilni jurski okamenini Dicerias Arietinum in koralih jasno, da je kočevski apnenec koralogeno jurskega značaja razvit v titonski fazi in da pripada portlandski stopnji gornje jure. On smatra ta apne- nec za del jurskega pasu, ki se razprostira para- lelno z juro, ki gre iz Goriske čez Snežnik in Ri- snjak v Goriški Kotar. Zanimivo je, da slovenski geologi doslej še niso ugotovili, da je na kočev- skem ozemlju jurska formacija.

Profesor Uršič je svoja odkritja popisal v za- nimljivi brošuri. Njegova izjava nam zbudila in krogih geologov vsesplošno zanimanje in pohvalo. G. profesorju želimo na tem polju še mnoga sreč- nih odkritij.

Koledar

Petek, 8. aprila: Albert, škof; Julia Billiard.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal g. Matija Lavrenčič, nadučitelj v pokopju. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrtvašni- co splošne bolnišnice. Svetila mu večna luč! Za- lujočim naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrl po kratki bolezni splošno znani in spoštovani trgovec g. Karel Ca- mernik. Pokopali ga bodo v soboto ob 4 po- popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin! Za- lujočim naše iskreno sožalje!

† V Morskem pri Kanalu na Goriškem je več- raj umrla gospa Marija Križnič iz obče spo- štovanosti in ugledne Križničeve rodbine. Blaga po- kojnica je bila vzor slovenske žene ter je njena smrt globoko pretresla vse njene sorodnike in znan- ce. Bila je zlasti dobrotna podpornica revežev in sirot, ki niso nikdar zaman potrkali na vrata njene hiše. Bodi blagi pokojnici ohranjen časten spomin — žalujočim naše globoko sožalje!

† V Laškem je umrl v 81. letu starosti g. Pivec Peter, železniški čuvaj v. p., rodem iz Laporja pri Slov. Bistrici. Rajni je bil stric pokopnega dekana Pivca iz Vuzenice. Bil je ve- ren, skromen mož, ter je do zadnjega rad delal. N. p. v. m.

RIO-SLADOLEN

v znanih različnih okusnih aromah!
Izborne zagrebško pivo!
Priznane najboljši izbrani zendviči
in zajamčeno pristno sortirano vino!
Automatični buffet »Rio«, Šelenbur-
gova ulica 4. :: :: Telefon 28-63.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Preveden je za inten- dantskega častnika pih. kap. Edo Tiler; za pih. častnika v činu kap. I. razr. dosedanji nižji voj- ni uradnik I. razr. Ivo Koch in v činu kap. II. razr. dosedanji nižji voj. uradnik II. razr. Vil- jem Šajer; za topniške častnike v činu nižjega voj. kontrolorja I. razr. dosedanji nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke: Dragutin Šram, Alojzij Horvat, Peter Sabljak in Matija Blažek; za nižjega voj. kontrolorja dosedanji nižji voj. uradnik III. razr. ekonomske stroke Janko Kranjc; za voj. pisarja IV. razr. doseda- nji voj. pisarji IV. razr. Ignac Kozina, Dragotin Hrobat in Jakob Piskac ter v čin podčastnika dosedanji nižji voj. tehnični uradnik IV. razr. Alojzij Guštin; za strokovne častnike v činu majorja dosedanji višji voj. uradnik IV. razr. ekonomske stroke Ivan Rupnik in Jurij Pregel, v činu kap. I. razr. dosedanji nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Otmar Ditih, v činu kap. II. razr. dosedanji nižji voj. uradnika II. razr. ekonomske stroke Peter Petričič in Anton Šparovec, v činu poročnika dosedanji nižji voj. uradnika III. razr. ekonomske stroke Matko Makar in Filip Krpan, za nižjega voj. tehnične- ga uradnika III. razr. dosedanji uradnik VIII. skupine civilnega reda Josip Petkovič, Aleksan- der Greg in Matija Les, za nižjega voj. tehni- čnega uradnika IV. razr. dosedanji uradnika IX. skupine civilnega reda Blaž Ujčić in Janko Stahan; v ekonomski stroki za rez. nižjega voj. uradnika III. razr. dosedanji administrativni poročnik Josip Prosen, dr. Vendelin Megler in Jakob Marlog ter v geodetski stroki za rez. nižjega voj. uradnika I. razr. dosedanji admini- strativni kap. I. razr. Edmund Hribar.

Ostale vesti

— II. banovinska vinska razstava in sejem v Ptaju. Prijave se sprejemajo do 20. aprila t. l. One, ki bodo prispele po tem terminu, ne bodo več vpoštevane v razstavnem katalogu. To naj blagovoljivo prijavitelji vpoštevati.

— Smrtna nesreča. V ponedeljek, 4. t. m. se je v Zavodnjem pri Šostanju zgodila huda ne- sreča, ki je zahtevala za svojo žrtev življenje mladega posestnika. Približno ob 7. zjutraj se je posestnik Jožef Skorušek, p. d. Sklopšnik, podal čisti in obrezavat sadno drevje. Ker ga pa le ni dolgo bilo iz sadnega vrta, so domači pogledali za njim. Prizor, ki se jim je nudil, je bil grozen. Skorušek je ležal z krvavečim obrazom mrtve na tleh. Kako je nesrečnega moža zgrabila smrt, ne morejo točno ugotoviti. Domnevajo pa, da ga je na drevesu popadla božjast, ki ga je že par let mučila, in da je padel z drevesa in se ubil. Skorušek se je pred jedva poldrugim letom priženil na Sklopšni- kovo domačijo.

— Lov na divje prašiče. Iz Brusnic nam po- ročajo: Tudi v naših Gorjancih so družine div- jih prašičev. Naši lovci so že parkrat napravili pogon nanje, a niso jim mogli do živega. Na praznik Marijinega oznanjenja, 4. aprila pa se

je vendar posrečilo lovca Pepetu Hudoklinu iz Vel. Brusnic, da je dobro pogodil 40 kg težko divjo svinjo in so jo lovci veselo nesli domov. Hudoklinova mati so zvečer že napravili jetra.

— Vol je zdijal. Minulo soboto je posest- nica Marija Vovk v Plešivcu pri Šostanju orala svojo njivo. V plug je bil vprežen močan vol, ki je pridno vozil po njivi. Pa ne dolgo. Naen- krat je planil kvišku, pretrgal vprego in se divje zagnal v gospodarstvo. Pri napadu ji je z rogovi zadal več hudih ran po telesu. Šele po daljšem prizadevanju so podivjano žival mogli umiriti. Poškodbe, ki jih je utrpela oravica, pa so tako hude, da so morali poklicati zdrav- niško pomoč.

— Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, otoklini jetri in vranici, bole- žinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej milo odva- jalno. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekar- nah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Nemški turisti v Dalmaciji. V sredo zju- traj je priplul v Split iz Benetk veliki nemški turistiški parnik »Karlsruhe« in pripeljal 300 turistov iz Nemčije. Iz Splita so se turisti v av- tomobilih odpeljali v Trigor in Solin, popoldne so si pa ogledali znamenitosti Splita. Zvečer so se nemški turisti odpeljali ob naši obali dalje proti Dubrovniku in Kotorju.

— Gaglova semena so najbolj zanesljiva. — Narasla voda porušila zidani most. V Vu- kovarju je silno narasla reka Vuka porušila zi- dani most. Nato je voda izpodkovala velik del bre- gova, tako da je v nevarnosti tudi železobetonski most. Porušeni most je vezal cesto Zagreb-Osijek- Belovar in tako je sedaj promet na tej cesti pre- klinjen.

— Dva velika požara pri Šibeniku. Pred par dnevi je nastal v Vodicah pri Šibeniku pri mi- zarju Bati požar, ki je popolnoma uničil stan- ovniško poslopje, poleg tega je zgorela tudi velika zaloga lesa ter veliko izdelanih mizar- skih predmetov. Škoda znaša 150.000 Din. Dva dni nato je izbruhnil požar v poslopju bratov Spanja, bogatih posestnikov in napravil za 200 tisoč dinarjev škodo.

— Odkrito tihotapstvo denarja na Madžar- sko. Uradniki subotiske carinarnice so pri pre- gledovanju v vlaku, ki je peljal proti Budim- pešti, odkrili veliko tihotapstvo. Nnekemu ca- rinskemu uradniku se je zdelo sumljivo Zlata Vagner, soproga zakonjara v Subotici. Pregledal je natančno njen kovčeg in ugotovil, da ima kovčeg dvojno dno. V tem prostoru so našli 48 velikih zlatih cekinov, 59 manjših cekinov, 5 zlatih dolarjev, 10 zlatih kron in nekaj zlata. Vagnerjeve niso pustili potovati naprej, areti- rali je pa tudi niso, ker je dovolj bogata, da bo lahko takoj plačala globo, na katero bo ob- sojena.

— 40 orolov gozda zgorelo. Ne daleč od Ko- privnice na ozemlju občine Hlebine se razpro- stira okrog 100 orolov mladega gozda, ki je bil pred 10 leti zasajen z mladimi hrasti. V sredo popoldne je v tem gozdu začelo goreti. Požar se je tako hitro širil, da je do 3. popoldne zgo- relo že okrog 40 orolov gozda. Iz raznih oko- liških krajev so k požaru prihitela gasilna dru- štva, katerim se je s pomočjo kmetov posrečilo požar omejiti na ta način, da so skopali jarke. Do večera je bil ogenj popolnoma udušen. Ško- da je velika.

— Strahovit zločin. Blizu Čazme pri Bjelo- varu je bil na skrivnostnem način umorjen kmet Pavel Trulec. Našli so ga na vaškem potu star- no razmesarjenega. Zdravniška komisija je ugo- tovila, da je imel 20 smrtnih ran, po celem tele- su pa veliko lažjih poškodb. Napadalec, kate- rih je moralo biti več, so ga iz neposredne bli- žine ustrelili v glavo, ki je bila popolnoma razbita. Nato so ga na zverinski način obdelo- vali s sekirami, bajonetji, žepnimi noži in kolmi, ko je bil že mrtev. Zločincev še niso našli.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča za mesec maj:

P. Hagel Franz: Maria Maierkönigin. Vorträge für Maierandachten, Marienfest und Kongregations- versammlungen. 189 strani, nevezano Din 50,50. — Klitta L.: Die Ahnengalerie der Königin. Maipre- digten. 160 strani, nevezano Din 34,50. — Mathis J. P.: Die Königin des Himmels. In 32 Maibetra- chtungen dargestellt und dem christlichen Volke gewidmet. 331 strani, nevezano 45 Din. — Mor- gantini P.: Maria und der Priester. Vertrauliche Unterredungen in Geist und Sprache der heiligen Schrift. 309 strani, nevezano Din 82,50. — Polifka J. P.: Regina nostra. Hundert Marienvorträge für Marienfest und Marienvereine. 259 strani, nevezano 57 Din. — Schächtl G.: Die Lebensschule Ma- riens in 15 Predigten (für den Monat Mai gedacht). 96 strani, nevezano Din 37,50. — Scheuber J. Dr. prof.: Siehe da deine Mutter! Betrachtungen über das Tugend- und Gnadenleben der Gottesmutter. 158 strani, vezano Din 51,50. — Soengen L.: Ma- ria, die hehre Gottesmutter. Was wir von ihr glau- ben, wie man sie verehrt. 128 strani, nevezano 44 Din. — Wibbelt A.: Ein Maierbuch für die weibliche Jugend. 209 strani, vezano Din 67,50. — Thürlimann V.: Maria als Vorbild des christlichen Lebens. Zweunddreissig Predigten und Vorträge für den Maimonat und andere Marienfest. 166 strani, nevezano Din 56,25. — Zierler P. P.: Der Englische Gruss. 31 Predigten für den Monat Mai und zugleich für die vorzüglichsten Marienfest. 278 strani, nevezano 40 Din.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Petek, 8. aprila: Zaprtje.
Sobota, 9. aprila: VZROK. Red E.
Nedelja, 10. aprila ob 20: KAR HOČETE. Izven.
Znižane cene.

Opera.

Začetek ob 20.

Petek, 8. aprila: Zaprtje.
Sobota, 9. aprila: LUIZA. Red D.
Nedelja, 10. aprila ob 15: TRIJE MUSKETIRJI.
Izven. Znižane cene. — Ob 20: CARMEN. Izven.
Znižane cene.

Celje

Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl včeraj, v četrtek 7. t. m. popoldne v visoki sta- rosti 79 let občinski revež Pinter Jakob od Sv. Lovrenca pod Prožinom. — Njegovi duši večni mir in pokoj, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje!

Izgubila je neka gospodična v torek popol- dne v mestu črn, svilen damski dežnik, vreden 300 Din. Pošteni najditelj je naprosen, da odda dežnik pri predstojništvu mestne policije.

Aretacija v gostilni. V sredo, 6. t. m. zvečer sta se podala brezposelni K. G. in brezposelni L. F. v gostilno Pri skarpi na Bregu z namenom, da bi se po daljšem času zopet enkrat najedla, ker sta bila pač lačna. Naročila sta si večerjo in, ker se mora v gostilni tudi nekaj piti, tudi pijačo, čeprav sta bila brez denarja. Ko sta se najedla, sta se začela ruvati, kakor da se mislita spoprijeti. Ho- tela sta pripraviti gostilničarja, da bi ju postavil pred vrata. Gostilničar pa je poklical stražnika, ki je oba pozval, da naj plačata ter naj nato mirno odideta. Takrat se je šele izkazalo, da nista imela nič denarja pri sebi, na kar sta bila oba aretirana in izročena sodišču.

Nočno lekarniško službo ima v prihodnjem tednu od sobote 9. t. m. do vseh petka 15. t. m. lekarna »Pri križu« v palači Ljudske posojilnice na Kralja Petra cesti.

Ptuj

Pretep pri žganjekuh. Pri posestniku Ivanu Petroviču v Pacinju so kuhali žganje. Kakor je to že navada, so se tudi v tem slučaju sestali domači fantje, da »pomagajo« kuhati. Radi preobilo vži- tega žganja so postali vinjeni in prepirljivi. Iz pre- pira je nastal pretep, ki je končal tako, da je obležal Franc Poharič v mlaki krvi. V bolnišnici, kamor so ranjenca prepeljali, so ugotovili težke po- škodbe, posebno v pljučih, ki so bile z vbodljaji razmesarjena. Stanje Pohariča je brezupno, ker so njegove rane smrtno nevarne. Orožništvo zasle- duje storilce in je zadeva prijavljena sodišču. Zna- čilna je okolnost, da je nesrečni Poharič šele pred kratkim zapustil bolnišnico, kjer se je zdra- vil radi poškodb, dobljenih pri eksplozivni granate, katero je demontiral, ne vedoč, da se nahaja v granati eksplozivna snov. O tej nesreči smo svoje- časno že poročali.

Požari. Dne 30. marca je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju posestnika Jakoba Šeruge v Zlatotopcu. Upepeli je svinjske in živinske hleve, škedenj in kolarnico. Škoda znaša nad 20.000 Din ter je deloma krita z zavarovalnico. — Iste dne je začelo goreti tudi pri kočarju Antonu Vrabču v Koritnem pri Majšpergu. Škoda znaša 30.000 Din, zavarovan je pa bil za 20.000 Din. Požar je nastal radi vnetih saj v dimniku.

Slovenjgradec

Osebnosti. Starešina tuk. oddelka fin. kon- trole g. Andrej Laharner je prestavljen na Vič pri Ljubljani, na njegovo mesto pa je prišel g. Ignac Kamenik iz Domanševcev. Prestavljen je bil tudi preglednik g. Srečko Zlatoper v Brežice. Na novo sta dodeljena dva preglednika in sicer Jurij Jurič iz Kozariča in I. Hrašovec iz Prevalj. Gg. Lahar- ner in Zlatoper sta službovala pri nas že več let ter sta radi svojega veselnega, a nepristranskega in lojalnega uradovanja bila prav priljubljena. Želimo jima na njunem novem službenem mestu prav isto spoštovanje in naklonjenost, kakor sta jo uživala pri nas.

Sprememba posesti. Posestvo J. Arnalda ob Zejniški cesti je kupil g. Lobe Franc za ceno Din 192.000. Arnoldovo hišo je od g. Lobeja kupil bančni prokurist g. Kramar za ceno 92.000 Din. Lobejevo gospodarsko poslopje pa je kupil g. Franc Kuhar za 65.000 Din. Iz Arnoldovega gospodarske- ga poslopja bo g. Lobe uredil modern hlev in vzre- jevališče goveje živine marljadvorske pasme.

Metlika

Vendar je dahnila pomlad. Niti sv. Jožef ni zmogel letos zime, čeprav ima žago in sekiro. Šele Marija je prinesla toplote, kateri se zima več ustavi ni mogla. Sedaj bi snega že nikjer ne našel več, zato pa tem več zvončkov in troben- tic in vijolic in drugih znanilcev pomladi. Ljudstvo pa na nelo hiti, da se niti ogledati ne ulegne, če se ne pripelja za njegovim hrbtom dež in nevi-hta. To vam je pravi april! Že prvi dan nam je parkrat zagrmel, vreme pa je vsako uro kakšno hodeč. Le solca ponoči ne moreš videti. Sejamrje je v torek kar dvakrat navlekel: prvič tako, da so zastojni prišli, drugič pa, da jih je parkrat zalil. Šla je zima, toda pustila je sledove. Največ seve- da v vinogradu. Po nekaterih legah bodo zarezale strašne vrzeli. Trta za trto je umrla. Nič ne gane. Očesa so počnela in mrtva. Marsikateremu go- spodarju se kar stoji, ko pride v »goro«.

Skapinove zvižaje. Drzni so božakovski fan- te, da se podstopijo kar za začetek na to igro, ki je primeroma dosti težka. No, pa so jo dobro izvozili. Sami so se učili, samo dva sta že bila po enkrat na odru, drugi pa še nikdar, pa so se kar vsi obračali kakor stari igralci, vedno sigurni, no- benkrat v zadregi, ko so igro na belo nedeljo po- novili na šolskem odru v Metliki. Le to je raz- ovedalo začetnike, ker se je parkrat prikadel na usta skriti nasmeh, ki igra ni bil potreben.

Ljudska knjižnica v Metliki. Ta teden prične poslovanje knjižnica župnega urada kot samostojna ljudska knjižnica. Doslej je bila posojena »Prosvet- nemu društvu«. Ker je to zapečateno, zato bo od- slej knjižnico imel na skrbi župni urad sam. Knji- že se bodo posojale pod istimi pogoji kakor doslej.

Prosvetno društvo je vložilo na kraljevsko banko upravo priziv in pričakuje v kratkem ugod- ne rešitve. Obtožba, da je gojilo telovadbo, je namreč popolnoma neutemeljena.

Kočevje

Umrl je g. Josip Ganselmayer v visoki sta- rosti 76 let. Pokojnik je bil v Kočevju zelo spo- štovan in cenjen. Bil je dolgo let strokovni učitelj na tukajšnji obrtni šoli. Marsikateri kočevski obrtni- k se spominja pokojnika s hvalečnostjo, ker je dajal pobude za učenje in s svojo vzgojno metodo mnogo pripomogel, da so iz šole izšli mnogi od- lični obrtniki in da je kočevska obrtna šola slo- vela daleč okrog. V ponedeljek so spremili bla- gega pokojnika na poslednji poti poleg njegovih svojcev mnogi njegovi prijatelji in bivši učenci. Pokojnik zapušta hčerko učiteljico in tri sinove, od katerih sta dva veterinarja, tretji pa je znani kočevski veletrgovec v vinom. Blag mu spomin!

Nova gostilna. V nedeljo dne 3. aprila je bila otvorjena v stari kantini na bivši Kafježevi žagi nova gostilna, ki jo je prevzel g. Antonijutli. Go- stilničar bo baje prodajal samo dalmatinska vina in dolenjski eviček.

Pocenitev mesa. Ta teden so kočevski mesarji znižali cene mesu za 2 Din pri kilogramu. Poceni- tev mesa je izposloval predsednik Nabavilne zadruge g. Uršič, ki je stopil v dogovor z mesarji in zahteval znižanje.

Pozor! NOVO! Pozor!
ZELO AKTUALNO!

Te dni izide:

Dr. Mih. Opeka:

OČETOV KLIC

Sedem govorov o Katoliški akciji.

Vsebine: I. Kaj je Katoliška akcija — II. Apostolat zgora — III. Apostolat molitve — IV. Apostolat besede — V. Dela ljubezni do bližnjega — VI. Kako tedaj? — VII. Sola za izbrane čete.

Cena broš, izvodu Din 10.—
po pošti Din 1'50 več.

Naročajte naprej v prodajalni
H. Ničmanovi!

Naznanila

Ljubljana

Baritonist Mirko Pugelj nam zapoje na svojem koncertu v ponedeljek 11. aprila v I. delu koncert- nega sporeda več arij starih francoskih oper. Fran- cozi so bili prvi, ki niso soglašali z italijansko glasbo XVII. stoletja. V tem pogledu gre prven- stvo komponistu Lullyu. Njegove ideje in način kompozicije je dalje razvil Rameau v XVIII. sto- letju. Njihovo delo je nadaljeval potem Neme- c Gluck, ki je pa v vsakem pogledu uspel in njegova dela so ostala trajne vrednosti. Glucku se je pri- bližal Francez Gretry. Vsi ti štirje komponisti so zastopani v I. nastopu Pugljevega koncerta s svo- jimi prelepimi arijami, ki jih poje g. Pugelj v ori- ginalu. Vsebine v francosčini izvajanih komadov pa je navedena v programu, ki se dobi zaeno z vstopnicami v Matični knjižarni.

Krekova prosveta v Ljubljani bo imela v ne- deljo 11. aprila občni zbor ob pol šestih zvečer z običajnim sporedom v svoji društveni dvorani v Alojzjevišču. Vse članice povabljen.

Zadruza »Dom učitelje« priredi v nedeljo, dne 10. aprila ob 10 popoldne na šentjakovski šoli pre- davanje: »Pomen individualne psihologije za po- sameznika in za skupnost« — s prostovoljnimi pri- spevki v korist doma učitelje.

Klub jugoslovanskih primorskih akademikov. Drevi ob 8 je redni članski sestanek v prostorih Preporoda.

Jugoslovanska kemijsko društvo v Ljubljani. V soboto 9. aprila ob 20 se bo vršil v gostilni Cin- kole, Kopitarjeva ulica, članski sestanek z zelo važnim dnevnim redom.

Vabilo na redni občni zbor I. slovenske tovarne mineralnih voda, sodavice in brezalkoholnih pijač, r. z. z. o. p., v Ljubljani, ki se vrši v petek, dne 15. aprila 1932 ob 3 popoldne v gostilniških pro- storih g. Kavčiča. Privoz. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo o poslovanju. 3. Poročilo nad- zorstva. 4. Odobritev računskih zaključka. 5. Vo- litve načelnstva, odbora, namestnikov, nadzorstva in razsodišča. 6. Raznoterosti. K obilni udeležbi vabi odbor. — Opomba: Drugi odstavek § 23. zadružnih pravi se glasi: Ako jih ni ob določen uri toliko navzočih, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, kateri sklepa brez ozira na število udeležencev. Ra- čunski zaključek je na vpogled v zadružni pisarni med uradnimi urami.

Maribor

Mariiberska Vinarska podružnica ima 16. aprila v hotelu »Orel« redni občni zbor.

V Studencih ima kat. slov. izobraž. društvo v nedeljo 10. aprila po večernih redni občni zbor.

Katoliška mladina ima v nedeljo ob 10 sestan- nek s poučnim predavanjem. Vsi in točno!

Pevsko društvo »Jadranc« ima v nedeljo ob pol 10 v mali dvorani Narodnega doma občni zbor.

Mariiborski smučarski klub ima 14. aprila ob 20 v lovski sobi pri Orlu drugi redni občni zbor.

Gledališka uprava prosi gledališke abonente, da poravnajo čimprej zaostanke na gledališkem abonmaju.

★

Celje. Jutri, v soboto 9. aprila, se bo vršil ob 8 zvečer v Ljudskem domu koncert slovenskih umetnih in narodnih pesmi, ki jih bo izvajal me- šani in moški zbor KPD pod vodstvom g. Močana.

Društvo hišnih posestnikov v Trbovljah bo imelo občni zbor danes, 8. aprila ob 3 popoldne v šolskem domu v Trbovljah. Razen običajnega dnevnega reda bo poročal zvezi predsednik g. Ivan Frelih o stanovanjskem vprašanju in o novih davčnih in taksnih zakonih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kranjska gora. Tukajšnje Tujsko-prometno društvo ima v nedeljo 10. aprila ob pol 2 popoldne v hotelu »Slavec« redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Križevci pri Ljutomeru. Kmetiško nadalje- valna šola v Križevcih bo priredila 10. aprila po rani maši svojo zaključno slovesnost v Slo- mskovi dvorani. Na sporedu so deklamacije, petje in govori. Na prireditve so vabljeni vsi prija- telji naše kmetijske mladine in predstavniki oblasti.

Kranj

Aktivna bilanca gledališke sezone »Ljudskega odra«. V nedeljo 10. t. m. ob 4 popoldne bo v Ljudskem domu gostovalo Prosvetno društvo »Naklega« z Maffaijevo žaloigro: Merope. To bo v tej sezoni zadnja predstava na odru Ljudskega doma. Če ob zaključku sezone pregledamo vzraj- no delo in trud gledališke družine Ljudskega odra, vidimo, da dramatični nastopi v Kranju niso peri- odičen pojav, ki se samo tu pa tam z večjim ko- lehom vrže v življenje, marveč da se je potreba po stalnem vsakoletnem izbranem repertoarju živo zakoreninila tako med igralci kakor med občin- stvom in da so številni nastopi Ljudskega odra v največji meri pomagali izpolniti program dela, ki ga ima Prosvetno društvo v načrtu. V sezoni 1931-32 je Ljudski oder nudil doma 23 predstav in 1 gostovanje v Hrastju. V Kranju pa je gosto- val Ljudski oder iz Ljubljane s Halbejevo dramo: Reka. Po vsebini lahko razvrstimo in karakteri- ziramo igre takole: Socijalna žaloigra: Beda; doma- ca igra: Jalenovi bratje; komedije: Molierov Sko- puh, Collaltovi Beneški trojčki, Dickensov Čvrček za pečjo; simbolična igra: Kristof; misterija Sle- hernik in slovenski (loški) Pasijon. Misteriji so zelo dobro uspeli, ljudstvo jih ima rado. Moderni Ljudski oder je v marsičem prodril ledino, zato je letošnja bilanca Ljudskega odra v Kranju v kul- turnem kakor moralnem pogledu visoko aktivna.

Beg obupanih kmetov iz sovjetskega suženjstva

Krvaveča meja ob Dniestru — Pokolj kmečkih množic ob Donu Strahote ujetniških taborišč

Rumunska obmejna straža je ponovno opazovala v februarju in marcu, kako so uničili sovjetski vojniki v granatami in strojnimi tolpe kmetov, ki so hoteli pobegniti po zmrznjenem Dniestru iz Rusije. Inozemski poročevalci pišejo o grozovitih prizorih. Rablji niso prizanesli niti ženam niti otrokom. Strojnice ropčejo noč in dan. V Tiginu (rus. Benderih) in vasi Varici se ne upajo kmetje na reko po vodo, ter ne vozijo izvoških na obalo. Reka je tako ozka, da ne potrebuje pešec več kakor 3—5 minut do rumunske strani. Krog neoprestano letajo po zraku. Okrvavljen led je posut z mrličmi in ranjenci, ki zamašajo ključje na pomoč. Dopisnik »Daily Telegraph« je našel dne 15. marca 211 žrtev. Številni mrličji so bili ogledani po psi in volkovih. Géo London, »Journalov« dopisnik, ponašlja, kar mu je pripovedoval kmet v Varici: — Pazijo tako, da ne uide nihče krogli. Blagor onim, ki so takoj mrtvi. A zadnjič je upil vso noč neki otrok: »Mama! mama!« Mati pa je ležala zraven ustreljena. »Dne 23. marca so boljševiki odredili izgon v Sibirijo vsega prebivalstva vasi Skender, ki se jo smatrali za središče beguncev. Obkoljeni kmetje so se uprli, ker niso smeli vzeti s seboj

† Grof Czernin. Grof Otokar Czernin, bivši zunanji minister avstro-ogrske monarhije in zapnik prestolonaslednika Franca Ferdinanda in cesarja Karla, je umrl na Dunaju od srčne kapi, star 99 let. Najvažnejša je bila njegova uloga pri tajnih pogajanjih za sklenitev separatnega mira. Po vojni je bil začetkom poslanec, pozneje pa ni igral nobene vloge več.

ničesar, temveč so morali takoj korakati peš v Tiraspol. Streljanje in stokanje, ki se je slišalo v rumunski vasi Polanesku onstran Dniestra, se je nadaljevalo vso noč. Dvajset beguncev se je rešilo pod točo krogel čez reko po štirih. Pripovedovali so, da znaša število ubitih najmanj 80. Isti Géo London, ki je govoril v Kišinjevu in Benderih z begunci, pripoveduje o vzrokih njih obupa. Kmetje pobegnejo, »ker nimajo več ne žene, ne grude«. Morajo delati tlako po državnih graščinah (»kolhozih« — kolektivnih kmetstvih) in stradati. Vojak Peter je pobegnil, ker je zvedel, da so zaprli doma na Poltavskem njegovega očeta, ki se je pritožil nad hudimi davki: zbal se je, da bo tudi njega doletela ista usoda. Kmet, ki je odšel s sodom na reko kot da bi rabil vodo in v sodu porival pred seboj dva otoka, ni maral, da bi postala brezbožnika. Zvedel je namreč, da bi morala pristopiti šolska deca h komunistični omladini. Vzroki so različni, a vis eo lahko označeni z dvema besedama — »neznosno življenje« pod sovjetskim kolektivističnim jarmom. Rumunski zastopniki v mednarodnem Društvu za sodelovanje z zvezo narodov so predlagali v Bruslju, da bi opozorilo društvo Zvezo narodov na klanje ob Dniestru.

A Dnjesterska drama, ob kateri se je zgrozila Evropa, je zahtevala še vedno manj krvi kakor klanje neoboroženih kmečkih množic v Rostovu ob Donu. Ob koncu marca so razpusile oblasti »radi nezanesljivega mišljenja in nezadostnega delat sedem kolhozov. Več kakor en tisoč kmetov je ostalo brez kruha in strehe. V obupu so odkorakali v Rostov. Rdeča konjenica, ki jim je bila poslana naproti, jih je razpršila, a jih ni mogla zadržati. Kmetje so se zopet zbrali v predmestju in se v molku prikazali na glavni ulici. Vse trgovine so bile zaprte. Vsi ljudje so se v grozi poskrili po

hišah. Nenadno so oklopni avtomobili obkolili nesrečne kmete, več ur so streljale strojnice in naposled so avtomobili pogazili mrtve z ranjenci vred. Nihče se ni rešil.

Šele zdaj smo dobili poročilo o tej »krvavi nedelji« (»Krestjanskaja Rosija«, Praga, marec 1932) in vendar ni bila tako grozovita kakor dogodki na Daljnem vzhodu. V pričakovanju vojne z Japonsko je sklenil odstraniti Stalin vse »nezanesljivo prebivalstvo« ruskega Primorja. Več desetisoč kmetov je padlo v obupnem boju zoper rdečo premoč. Na njih kosteh se gradijo »vojaški kolhozi«. Nad 60 tisoč beguncev je ušlo preko Amura na Kitajsko. Pred kratkim so prišli pismeno za pomoč sv. očeta in carigrskega pravoslavnega patriarha. Kitajske podkupljive oblasti so v več primerih izročile moške begunce boljševikom in neusmiljeni smrti, dočim so prodale stotine žen in deklet v suženjstvo...

Poljski listi so ta teden prinesli grozno poročilo iz prenatrpanega taborišča za ruske begunce Kraj-ske ob stiku poljsko-latvijske meje. V poveljkovi odsotnosti je izbruhnil v barkah ogenj, a stražniki so se bali prevzeti odgovornost ter niso odprli vrat. Ko se je povrnil vodja taborišča, je bilo 70 jetnikov mrtvih. Postali so žrtev ognja, dima in gneče, ki je nastala ob oknih. Še večje število nesrečnežev je odneslo težke poškodbe, se onesvestilo ali celo zblaznelo od groze...

Tudi na Kaspiškem morju se godi isto kakor ob Dniestru. Kmetje v žibkih čolnčkih pobegnejo v Perzijo in romajo v ječo, odkoder jih vedno zopet pošiljajo perzijske oblasti nazaj na Rusko v smrt kot »nadležne tujce«... Kaj bi govorili še o groz-nih »taboriščih smrti« na ruskem severu ob Belem morju, kjer morajo nesrečni sužnji krčiti za izvoz namenjen les. Malokomu se je posrečilo pobegniti iz tega »ledenega pekla« na Finsko. Ti begunci so pripovedovali, da so pozimi leta 1930 večkrat postali stradanani jetniki ljudje. Ob tečajnem krogu ni mogoče zakopati mrličev v stalno zmrznjena tla. Sežigajo jih na grmadi. V pričakovanju neizogibne smrti so jedli podivjani nesrečneži ožgana trupla lastnih tovarišev. (»Krestj. Rosija, ibd., str. 18) ... V preteklem mesecu marcu je beležil koledar 71. obletnico osvobodjenja ruskih kmetov, akta, ki je kljub vsemu polovičarstvu odpiral pretežni večini ruskega ljudstva novo lepšo bodočnost. Koliko žalostnih spominov obuja ta zgodovinski dogodek vpricho sedanjega neznosnega suženjstva pod kolektivističnim sovjetskim režimom.

Lisica zvatorepka

Stari lovec Guinault objavlja v pariških listih svoja dolgoletna opazovanja žvrljenja pri živalih in na podlagi tega, kako je pri posameznih razvit nagonski čut, loči živali v »pametne« in »bedaste«. Zanimiva so njegova opazovanja pri lisici. Lisica kaže svojo duhovitost pred vsem pozimi, kadar leži v gozdu sneg, ter ji preti smrt od lakote. Pritava iz gozda ven na polje. Mukoma premika noge, se od časa do časa vleče, naredi pet korakov in zopet počepne. Tako je videti, da je bolna in onemogla. Naposled mora crkniti. Zadnji krč preleti šape, ki postanejo potem nepremične. Izbuljene oči ugasnejo. Tako leži lisica prav dolgo — od 50 minut do dveh ur. Vrane in srake zapazijo kosi. Z veseljem kričanjem pohlepno krožijo nad mrtvo lisico. Previdno se spuščajo na sneg, postrani gledajo mrhovino in se naposled z odprtimi kljuni zakadijo v plen. A lisica v tem trenutku nenadno oživi. Besno plane med ptice in zagradi včasih tudi dve ali tri vrane. Lovec je velikokrat opazoval ta prizor. Nekoč je bil priča še zanimivejšega izjemnega postopanja. Lisica je ujela mlado vrano. A plen se ji je menda zdel prepičel. Zdrobila je ptici peroti in noge, ne da bi jo zadavila, ter se skрила poleg v grmovju. Pohabljenec je divje vpil. Na krik je kmalu priletelo več starih vran. Zdaj je skočila lisica iz grma, ujela in zadavila največjo vrano. Ista usoda je takoj doletela tudi mlado pohabljeno vrano, ker je ni potrebovala lisica več za vabo.

Ogorčenje.

»Zadnjič ste me dobro potegnili. Povabili ste me v gostilno in potem odkurili, gostilničar je pa od mene zahteval, da plačam ves račun.«
»Skandal, taka nesramnost... saj sem vas jaz povabil.«

Italijansko-nemško zblizanje. V Rimu v vili Sciaja so otvorili dom za nemške znanstvenike in učenjake. Otvoritve se je udeležil sam Mussolini.

Hitler govori. V nedeljo pade odločitev med Hindenburgom in Hitlerjem, kdo bo predsednik nemške republike.

Obdavčimo stroje

»Vossische Zeitung« prinaša zanimivo pismo hamburškega inženjerja Rudolfa Seelschoppa. Predlaga nadomestiti sedanjo označbo jakosti strojev v konjskih silah (KS) s človeškimi (ČS). Tehniški napredek oz. racionalizacija dela je namreč poglavitni vzrok sedanje brezposelnosti. Stroj vedno bolj izpodriva človekovo delo. V sedanjih tovarnah ima delavec zgolj ulogo nadzornika: pazi, ali redno deluje stroj. Če pa vzamejo stroji ljudem kruh, bo samo pravično če bodo isti stroji nosili vse izdatke za podpore brezposelnim. Seveda bi povzročilo merjenje zmoglosti vseh gonilnih strojev in motorjev v ČS velike tehniške težkoče. A ta neprilika bo malopomembna v primeri z onimi ugodnostmi, ki jih dobimo pri ugotovitvi števila ČS strojev, ki nadomeščajo človekovo delo. Čim bo zračunano število pri nemški industriji zaposlenih strojnih ČS, bo lahko razdelila državna blagajna na temelju tega ključa vse brezposelnim namenjene zneske ter obdavčila vsako ČS. Ta denar bi se porabil izključno v kritje podpor brezposelnim. Slična rešitev bi nudila dvoje ugodnosti. Predvsem bi našla država stalni vir za olajšanje položaja brezposelnih. Ne bi bila

Riza Pahlavi, perzijski šah. Pred berlinskim sodiščem se je začela razprava proti perzijskim dijakom, ki so na zahtevo perzijskega poslanika obtoženi razžaljenja veličanstva šaha potom tiska.

v zadregi kakor zdaj, ko ne ve, odkod bi jemala vedno večje kredite. Na drugi strani bi imel davek pomen mogočnega činitelja v prid racionalizaciji. Če bo tovarnar plačal več davkov, čim večje bo število brezposelnih, bo kmalu poskusil zaježiti naraščanje brezposelnosti. Preden bo vpeljal katerokoli novo naprednejše tehniško postopanje pri izdelovanju blaga, bo pomislil: »ali ne bo ta napredek zgolj navidezen? Če bo vzel zaslužek novim delavcem, bo samo povečal svoje davke. Ali ne bi rajši kazalo ostati pri starem, ker sem itak zadosti obremenjen.« Na ta način se bo brezposelnost prej krčila kakor naraščala. In če bo Nemčija rešena brezposelnosti, se bo izboljšalo njeno gospodarsko stanje, takoj bo narasel konzum ter se bo s tem otvorilo široko polje za novi tehniški razvoj. V dobi obdavčenih ČS se bodo uveljavili samo velikopotezni, socialno koristni izumi, a odpadlo bo sedanje tehniško pikolovstvo, ki koristi samo lastnikom patentov. Tudi na tem področju se mora, kakor povsod, umakniti sebičnost splošni življenjski zahtevam. Če protestira Zveza narodov zoper strupene stroje, zakaj ne bi pobijala tudi one patente in pline, ki obsodijo pokolenja delovnega ljudstva na brezdelje in pomanjkanje!

Pri pravem mojstru.

Defraudant (pred vstopom v vaško brivnico): »Mislim, da sem sedaj lahko miren; ta me gotovo obrije tako, da me ne bo nihče več poznal.«

Nevarno vprašanje.

Žena: »Ali si tudi vprašal ženino, če si je dobro razmislil, da poroči našo hčerko?«

Mož: »Nisem, ker bi si morda premislil, če bi dobro razmislil.«

Najmanjši potnik »Grafo Zeppelina« na njegovi vožnji v Južno Ameriko je 5 in pol leta stari Rudi Lang, ki potuje k svojim staršem v Buenos Aires.

Požrtvovalni deček

Odborniki, ki nabirajo po Zedinjenih državah podpore za brezposelne, pridejo v vsako hišo in sleherni stanovanje. V predmestju New Yorka so našli malega dečka Jimmyja, sina brezposelnih staršev. Jimmy je bil sam doma. Denarja seveda ni imel, a s solznimi očmi je ponudil svojega psička »Chikkyja« (Piščec). — Prav težko se bom od njega ločil, — je rekel, — a kaj hočem. Vem, da moram pomagati stradalnim. Moj ata je tudi brez zaslužka. Chikky bi moral biti prodan na dražbi z ostalimi darili vred. Dnevnik so poročali o požrtvovalnem dečku. Odbor za brezposelne je prejel tisoče pisem iste vsebine: »Vrnite dečku njegovega kučka!« — Dosti pisem je vsebovalo denar. Nekdo je poslal sto dolarjev: 50 za brezposelne in 50 Jimovim staršem. Drugi so prispevali odkupnino za psička. Na ta način je dobil Chikkyja zopet stari gospodar. Odbor je prejel do 500 dolarjev v korist brezposelnih kot odkupnino za kučka ter seveda izročil Jimovim staršem darilo v znesku 50 dolarjev.

Smola.

Sodnik: »Jaz sem iznenaden, da vas že tako hitro vidim zopet tukaj.«

Tat: »Če me ne bi bili iznenadili pri poslu, bi ne bil tukaj.«

Na razstavi.

»Zakaj pa je v tej dvorani tako mračno?«
»V tem oddelku so razstavljeni portreti starejših bogatih gospodov.«

Filozof v menažeriji.

»Ali znajo vaše živali tudi kakšne posebnosti?«
»Gotovo! Ta kamela n. pr. persiflira celo nas ljudi. (Ji vrže nekaj hrane.) Vidite, kako globoko se je priklonila!«
»Tepec! Žival se je vendar priklonila samo radi hrane!«
»No — in ljudje...!«

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 150 Din ali vaška beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vratice se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Šivilja

išče službo. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 4867.

Prodajalka

išče službo za takoj. Gre
tudi na deželo. Pomagala
bi tudi pri gospodinjstvu.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4868.

Boljša dekle

želi nastopiti službo pri
boljši manjši družini. —
Zmožna kuhanja in go-
spodinjskih del. Ponudbe
na podružnico »Slovenca«
Trbovlje.

Sedlarski tapetniški

pomočnik, zmožen neko-
liko galanterije, z večlet-
no prakso, išče službo. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 4859.

Šiviljska pomočnica

začetnica želi službo v
okolici Ljubljane ali Ma-
ribora. Ponudbe pod zn.
»Pomočnica« št. 4862 na
upravo »Slovenca«.

Postrežnica

vajena vseh del, išče me-
sta za takoj. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 4869.

Berite

Slovenca
in oglašujte v njem!

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno

SLOVENCA

Vajenci

Beseda samo 50 par

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejme
Ivan Mrhar, Stanežiče, p.
št. Vid nad Ljubljano. (b)

Denar

Beseda samo 50 par

140.000 Din posojila

išče dobro idočo podjetje.
Nudimo prvovrstne ga-
rancije, eventuelno sprej-
memo družabnika. — Po-
nudbe na Viktor Blažič,
mednarodni informacijski
zavod, Ljubljana, Tavcar-
jeva ulica 2. (d)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

ISČEJO:

Majhno stanovanje

1—2 sob in pritliklin se
išče v sredini mesta. —
Ponudbe pod »Maj-juni«
št. 4870 na upravo. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

3 sob in kuhinje oddam
s 1. majem. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 4866. (e)

Posrestva

Beseda samo 50 par

Naprodaj hiša

z gostilno in lepim po-
srestvom. Eventuelno tudi
v najem. Pogoji ugodni.
Svibnik pri Črnomlju. —
Pojasnila daje Ivan La-
panja, Kandija, Novo me-
sto. (p)

Hišo v Ljubljani

poceni prodam. Pismene
ponudbe na upravo »Slov-
enca« pod zn. »Ugodno«
št. 4858. (p)

Dobro naložen denar

Naprodaj je nova, moder-
no zgrajena hiša, enonad-
stropna, z zelo dobro ido-
čo pekarno, na zelo pro-
metnem kraju na perife-
riji Ljubljane. — Ponudbe
na upravo »Slov.« pod
»Pekarna« št. 4874. (p)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke, delnice,

obligacije

kupite Uprava »Merkur«
Ljubljana — Selenburgova
ulica 6 II nadstr.

Tračnice

z žebli za 60 do 80 m
tira in voziček za hlode,
dobro ohranjeno, kupim.
Najnižje ponudbe prosim
na upravo »Slov.« pod
št. 4875. (k)

Citajte in širite

»Slovenca«!

V teh dneh nadpro- dukcije...

Nobeno podjetje se ne sme ponesti,
kakor bi imelo monopol na prodajo. Nihče
ni prisiljen, da kupuje pri njem! Tudi ima
celo kopico konkurentov! Boriti se mora, da
lahko živi!

Cela vrsta podjetij izkazuje le malen-
kosten dobiček. V teh dneh nadprodukcije
se lahko vzdrži in doseže visok dobiček le
podjetje, ki nudi izredne storitve. Nič pa ne
stane toliko, kakor priti iz mode. Danes se
ne da več živeti od ugleda, ki smo si ga
pridobili pred 10., 15. ali 20. leti. V kolikor
se podjetje ne dviga nad povprečnostjo,
mora skrahirati!

Z nekoliko rutine bomo vodili vsako pod-
jetje, toda z njo si ne bomo nikdar pridobili
novih odjemalcev. Iskanje odjemalcev ni
lahka stvar! Zanj so potrebne nove metode,
ki morejo izhajati s stališča občinstva, ne pa
s stališča podjetja! Eden glavnih vzrokov,
zakaj toliko podjetij ne napreduje, je pač
ta, da je pozornost vodilnih mož obrnjena
preveč navznoter mesto navzven!

Zato pa je toliko bolj hvalevredno, da
so začele velikopotezne trdke pošiljati
svoje potnike v hiše, ne da bi prodajali,
temveč da bi zvedeli za mnenje občinstva
o blagu, pripravljenem za prodajo. Kajti,
kar mi sami mislimo o blagu, ni tako važno,
kot kar si mislijo kupci in še ne-kupci.
Mnenje ne-kupcev! To je, ki ga moramo
spoznati!

Dobra ideja je tudi, študirati blago in
prodajne metode svojih konkurentov. Po-
sebeni oni, ki so nas prekosili! Šele potem,
ko smo preštudirali svoje blago kakor tudi
konkurentov, svoje odjemalce in še ne-odje-
malce, nam je mogoče baviti se s prodajno
politiko. Tako Casson. Kdo more oporekati?

Nadaljevanje v nedeljo, 10. aprila med
malimi oglasi.

»V trenutku je občinstvo na nogah, če in-
serirate v »Slovenca«!

Prodamo

Beseda samo 50 par

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup. Anton
Presker, Sv. Petra cesta
št. 14, Ljubljana. (l)

Sadna drevesa

po 6, 8 in 10 Din komad
razpošilja Rasadnik, Lov-
rečina, p. Vrbovec. (l)

Ugodna prilika!

Damske nogavice od 8
Din dalje, moške noga-
vice od 3.50 Din dalje.
Modno blago! M. Sušnik,
Krekov trg 10, nasproti
Mestnega doma. (l)

Puhasto perje

čisto, čohano po 48 Din
kg druga vrsta po 38 Din
kg čisto belo gosno po
130 Din kg in čisti puh
po 250 Din kg Razpoši-
liam po poštnem povzetju.
L. BROZOVIC — Zagreb,
Ilica 82. Kemična čistil-
nica perja

Čevlji

na obroke
TEMPO, Gledališka ul.
št. 4 (nasproti opere).

Črno prst

humus za vrtove - Vam
dobavi gradbeno podjetje
Anton Mavrič, Dunajska
cesta 38, telefon 33-82. (l)

Pisalna miza

omara s predali napro-
daj. - Kje, pove uprava
»Slovenca« pod 4857. (l)

Trgovina

z mešanim blagom, v sre-
dini mesta, radi družin-
skih razmer ugodno na-
prodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« Maribor. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Debele

»uskinastentrobe

kupite naiceneje pri trdk
A. VOLK, LJUBLJANA
Restjeva cesta 24.

Zivali

Beseda samo 50 par

Kanarčki

odlikovani s srebrnim lo-
vorjevim vencem, veliko
zlato kolajno in bokalom,
naprodaj. Opeka, Kode-
ljevo 31, poleg Mladin-
skega doma. (l)

Pridelki

Beseda samo 50 par

Ia suhe hrške

kg 3.50 Din, Ia orehe v
lupini, kg 4.50 Din, jabol-
čna marmelada, sladka,
redka, kante po 30 kg,
165 Din, franko vsaka že-
lezniška postaja, razpoši-
lja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Priporočajte povsod
dnevnik
SLOVENEČ

Tel. fon št.

2951

Trška

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta, nudi
lepa, suha drva in
prvovrsten premog.

SALDA-KONTE
ŠTRACE · JOURNALE
ŠOLSKÉ ZVEZKE · MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAB
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da
je naša mati oziroma stara mati, sestra,
gospa

Marija Križnič
zasebnica

danes 7. aprila v Morskem pri Kanalu
mirno v Gospodu zaspala.

Maribor-Ljubljana-Morsko, 7. IV. 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Zgubili smo soproga in očeta

Matija Laurenčiča

nadučitelja v pokoju

Pogreb bo v petek, dne 8. aprila ob 4 popoldne izpred
mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 7. aprila 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Brez posebnega naznanila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

»Že prav, a kaj pa čebri vina, ko smo prišli v
Gueux?«

»Jaz pa, duša krščanska, nikoli ne pozabim, kako
so posipali Montmirail... Nisi mogel nikamor geniti,
povsodi so butale granate... Pa kakšne!...«

Demachy se je zopet zresnil in zavistno gledal
te ljudi.

»Škoda, da me ni bilo poleg,« je dejal... »Biti
zraven pri zmagi...«

»Zmaga je bila res,« je priznal Sulphart, ki je
vrtel svoj venec med prsti kakor čapko. »Če bi bil
pa zraven, bi prav tako žvižgal na to, kakor mi drugi.
Vprašaj te-le fante, kako so biksali Švabe pri Escar-
desu... Samo ne čveka naj, kdor tega ni sam doživel.
Vsi tisti čvekači, ki so pisarili po časnikih, naj bi bili
raje molčali. Bil sem zraven in vem, po čem je bila
tam mast. Štirinajst dni ni bilo nobenega plenka, od
konca avgusta... Po zadnjem udaru so nam pa vse
naenkrat izplačali, vsak je dobil petnajst okroglih
božjakov. To je istina. Če torej še kdaj naletiš na
tiča, ki bi ti hotel peti o marneski bitki, potem mu
lahko poveš: Marne je bila igra, ki je vrgla fantom,
kateri so jo dobili, po petnajst sousov.«

Meseca novembra je hitro noč. S prvim mrakom
je prišel mraz in spredaj v jarkih so začele pokati
puške. V hlevu smo bili pospravili menažo; nekateri
so čemeli v slami, drugi so sedeli na jaslilih in bingljali
z nogami.

Stari so pripovedovali zapletene in surove dogo-
divščine, ki so jih začeli s »Še hujske je bilo...«
ali pa »Saj se še spominjaš...«, kakor se to spodobi
za dobro povest. Toda novaki, pred katerimi so se
hoteli postavljati, niso več poslušali: spali so že napol

in sedeli z motnimi očmi in visečimi spodnjimi če-
ljustmi.

»Čas je iti gledat pod kožo, fantje,« je dejal
Bréal in si odpenjal čizme. »Novinci so bili prebili
vso noč na železnici.«

Vsak je odkrival pohlevno na svoj prostor kakor
kljuse, ki pozna svojo stajo. Samo Lemoine se je še
obotavljal, da ne bi s čevlji potacal lepe sveže slame
svojega ležišča.

»Ali ni to žalost?... Neomlačeno žito...«

Skrbno kakor vsako reč si je mali Belin pripra-
vil tudi posteljo. Najprej je pognil šatorko, potem je
položil pod slamo svojo krušno malho za vzglavje. Da
bi mu bilo toplo v noge, jih je vtaknil v rokava svoje
suknje, potem je pognil na dvojce odejo in se zvil
vanjo, in slednjič si je spretno kakor ribič mrežo
vrzel čez noge svoj plašč. Sedaj je gledal samo kanec
njegovga zadovoljnega obraza iz razporka pletenega
uhogrelca: Belin je bil v postelji.

Demachy ga je bil gledal, a ne s takim obču-
dovanjem kakor jaz, raje z grozo. Potem je prepaden
in čimdalje bolj vznemirjen videl, kako se tudi drugi
pripravljajo na počitek. Ko se je tretji začel sezuvati,
se je Demachy v svojem slamnatem kotu upokonečil.

»Pa menda vendar ne mislite puščati vse tako
zabito?« je zavpil. »Vsaj vrata pustite odprta!«

Drugi so ga osupnjeno pogledali.

»Menda se ti meša?« je godrnjal Fouillard. »Vrata
odprta; nemara bi rad, da crknemo?«

Misel, da bo moral spati na slami stlačen s temi
neumitimi ljudmi, ga je plašila, gabilo se mu je. Ni
si pa upal nič več reči, a prepaden je gledal, kako
si je Fouillard, njegov neposredni sosed, brez naplice
odvijal svoje blatne povojke in si sezul težke čevlje.

»Toda to je zelo nezdravo, veste,« je vztrajal.

»Posebno, ker je sveža slama... Utegne se vneti...
Že marsikdo se je zadušil pri tem... To je znana
reč...«

»Nič ne maraj, čeprav!«

Drugi so že dremali; stisnili so se tesno skupaj,
da bi drug drugega greli. Sulphart je posegel po
svojem čevlju, da bi ugasnil svečo, od katere je ka-
palo. Novak je bil zelo pobit, zinil pa ni nobene več.
Klečal je pred jaslili, kakor da bi hotel klicati ži-
valsko božanstvo, in začel po krušni bisagi iskati ste-
kleničico.

»Pazite na tikve!« je zavpil Sulphart.

Dobro merjeni škorenj je prevrnil svečo v temo.

»Lahko noč vsem skupaj.«

Demachy se je tipaje nerodno zavil v svojo odejo,
zaril obraz v robec, ki ga je bil poškopril s kolinsko
vodo, in se ni več genil.

Vonj se je hitro razširil po hlevu. Prvi je osupnil
Vairon:

»Strela, kako smrdi! Kakšen vrag pa je to?«

»Kakor pri brivcu.«

»Se zadušimo se,« se je rogal Fouillard, ki je
uganil, odkodi vonj. Obrnil se je na levo stran, da ne
bi več čutil duha, in zagodrnjal:

»Ta srček je ves kakor ženska...«

Novinec ni odgovoril. Drugi so brezbržno mol-
čali. Samo nekaj glasov je še šepetalo v temi.

»Že štirinajst dni mi ni pisala,« je tiho zaupal
tovarišu Bréal. »Še nikoli mi ni bilo treba tako
dolgo čakati na pismo... Skrbim me, veš...«

Eden novakov je vprašal Vairona, čegar leni glas
sem spoznal:

»Ali vas lepo sprejmo, kadar pridete kam na
počinek?«

»Hja... Z gnojnimi vilami ne gredo ravno nad
nas, ni kaj reči...«

Sulphart je že dremaje zmerjal Lemoinea, ker je
bil obljubil, kje iztakniti ruma, pa se je vrnil praznih
rok.

»Ti me boš še kdaj učil, kje se da kaj dobiti, ti
riževi menec, ti. Potlej se pa še ustiš...«